4 Fyra viktiga termer i Koranen

Författad av Abul A'la Maududi (ra), som var god vän med Hani Mansour (ra).

INTRODUKTION

Fyra Grundläggande Termer

Ilah, Rabb, Deen och 'Ibadah är fyra grundläggande termer för hela Koranens undervisning. Genom hela Koranen understryks det gång på gång att Allah är Rabb och Ilah; att det inte finns någon annan ilah än Han, och ingen annan rabb. Inte heller delar Han med sig av de egenskaper och attribut som dessa termer innebär. Han, och endast Han, bör därför accepteras som vår Ilah och Rabb, och ingen annan ska tillerkännas de egenskaper som dessa ord antyder. Det krävs också att vi ska ge vår 'ibadah endast till Honom och inte till någon annan, och göra vår deen exklusiv för Honom samt förkasta alla andra deens!

"Till varje sändebud som vi sände före dig (O Profet), förordnade Vi detta budskap, att 'Det finns ingen Ilah utom Jag, och därför ge din 'ibadah endast till Mig.'" (Koranen 21:25)

"...Och de blev inte beordrade något annat än att ge sin 'ibadah till en Ilah, endast; det finns ingen ilah utom Han, och Han är fri från det de tillskriver Honom genom deras shirk (det vill säga, genom att associera andra med Honom i Hans exklusiva egenskaper och attribut)." (Koranen 9:31)

"Denna gemenskap av profeter är en enda gemenskap, och Jag är Rabb för er alla, därför ge er 'ibadah endast till Mig." (Koranen 21:92)

"*Säg till dem (O Profet): Skulle ni vilja att jag sökte en annan rabb än Allah, när Han är Rabb över allt som finns?*" (Koranen 6:164)

"Så, den som längtar efter att möta sin Rabb, låt honom göra goda gärningar och inte blanda sin 'ibadah för Honom med någon annan." (Koranen 18:110)

Och vi har sannerligen sänt en sändebud till varje folk, så att de skulle ge sin 'ibadah till Allah och undvika att ge den till taghoot. [Ordet taghoot kan tillämpas på en person som gör någon form av överträdelse. I Koranens mening betecknar det en person som överskrider de gränser som är föreskrivna för honom som Guds skapelse, som utger sig för att vara en gud och får människor att behandla honom som sådan. A. A. Maududi]

Det finns tre grader av överträdelse eller uppror mot Gud. Den första är att en person, såvitt principen är ifråga, anser att lydnad inför Gud är rätt väg, men när det gäller handlingar, så är denne olydig. Detta är känt som *fisq*...
Den andra är att han ger upp lydnad till Gud som en princip och antingen gör som han vill eller lyder någon annan (på samma sätt som man lyder Gud). Detta är *Kufr*. Den tredje är att inte bara gör han uppror mot Gud och förnekar Honom och Hans rätt att fastställa lagen för människan, utan börjar också genomdriva sin egen lag på jorden. Det är den person som når denna tredje nivå, som är en *Taghoot*, och ingen kan vara en sann troende (*Mu'min*) i Allah om han inte förkastar *Taghoot*. (Koranen 16:30)

"Önskar ni någon annan deen än Allahs, (trots det faktum att allt i himlen och på jorden underkastar sig Honom, villigt eller ovilligt, och alla ska återvända till Honom?" (Koranen 3:83)

"Säg: Befallningen som har ålagts mig är att ge min 'ibadah till Allah och reservera min deen exklusivt för Honom." (Koranen 39:11)

"Sannerligen är Allah min Rabb, och även er; därför ge er dyrkan till Honom ensam - detta är den enda verkligt raka vägen." (Koranen 3:51)

Verserna som citerats ovan är bara exempel och inte de enda i sitt slag. Den som studerar Koranen mer ingående kommer snabbt inse att hela dess innehåll kretsar kring dessa fyra termer, och att huvudtanken i hela boken är att:

- Allah är *Rabb* och *Ilah*;
- Ingen annan äger de egenskaper som dessa termer antyder;
- Därför bör människor ge sin *'ibadah* till Honom ensam; och
- Vår *deen* ska vara exklusiv för Honom, utan delning med någon annan.

Viktigt.

Det borde dock vara uppenbart, även från de givna citaten, att det är viktigt att fullt förstå implikationerna av dessa fyra termer för att rätt förstå Koranens läror. Koranen förlorar faktiskt sin hela mening för den som inte förstår vad *ilah* eller *rabb* betyder, vad som utgör *'ibadah*, och vad Koranen menar när den använder ordet deen.

Varför missuppfattningarna?

Anledningen till de missuppfattningar som antyddes ovan är historisk. När Koranen först presenterades för araberna kände de redan till vad orden **ilah** och **rabb** betydde, eftersom båda orden redan fanns i deras språk. De var inte nya termer, och inga nya betydelser tillskrevs dem. De förstod fullt ut vad orden innebar, så när det sades att Allah ensam är Ilah och Rabb, och att ingen annan har del i de egenskaper som dessa ord innebär, förstod de genast den fulla betydelsen utan någon tvekan. De som motsatte sig detta koncept var mycket klara över innebörden av att förneka andra än Allah som *ilah* eller *rabb*, medan de som accepterade det lika väl förstod vad de skulle behöva avstå från genom att acceptera denna uppfattning.

På samma sätt var orden ”*ibadah*” och ”deen” allmänt använda, och folket visste vad det innebar att vara en ”*abd*” (slav eller tjänare), vad som menades med ”*uboodiyyah*” (tjänande) och vad för slags handlingar som avsågs med ”ibadah”. När de blev tillsagda att överge ”*ibadah*” av andra och reservera den endast för Allah, och att överge alla andra ”deens” och träda in i Allahs deen, var det ingen tvekan om vad detta innebar för deras livsstil och det radikala skifte som Koranens budskap krävde.

Men med tiden började de verkliga betydelserna av dessa termer långsamt förändras. En bidragande faktor var det gradvisa minskandet av intresset för det arabiska språket, och den andra att orden slutade ha samma betydelse för senare generationer som de hade för de ursprungliga araberna till vilka Koranen uppenbarades. I senare lexikon och kommentarer började många av Koranens ord förklaras inte efter sin ursprungliga betydelse, utan snarare den begränsade eller vaga betydelse de fått genom tiden. Till exempel:

- Ordet **ilah** kom att bli synonymt med avgudar eller gudar,

- Ordet ”*rabb*” kom att betyda någon som uppfostrar, försörjer eller tillgodoser någons världsliga behov,

- ”*Ibadah*” började förstås som att utföra ett antal ritualer för "tillbedjan",

- ”*Deen*” började betyda religion eller tro på vissa principer, och

- Ordet ”**taghoot**” översattes till att betyda en avgud eller djävul som förleder.

Resultatet av denna utveckling var att människor började få svårt att förstå Koranens verkliga budskap. Koranen säger att man inte ska betrakta någon annan än Allah som en ”*ilah*”. Människor trodde att eftersom de hade övergett avgudadyrkan, hade de uppfyllt kraven, även om de i praktiken fortsatte behandla andra som ”*ilahs*”, utan att inse det. På samma sätt trodde de att eftersom de inte erkände någon annan som ”*rabb*”, så hade de uppfyllt *Tawhid*s (tron på Guds enhet) fulla krav, trots att deras handlingar visade att de tillskrev andra samma status som ”*rabb*”. De trodde att eftersom de förbannade Djävulen och endast tillbad Allah formellt, gjorde de allt som Koranen krävde, trots att deras ”*ibadah*” i praktiken också gick till andra än Allah.

Samma missförstånd gäller även för ”*deen*”. Att reservera sin ”*deen*” exklusivt för Allah kom att tolkas som att endast bekänna sig till "religionen Islam", och inte till någon annan religion, vilket ansågs tillräckligt för att uppfylla kriteriet för Tawhid. Men i verkligheten, när man beaktar det bredare begreppet ”*deen*”, faller många långt ifrån detta krav.

Konsekvenserna.

Detta är orsaken till att över tre fjärdedelar av Koranens undervisning, eller snarare dess verkliga anda, blivit fördunklad. Detta är också den huvudsakliga orsaken till de brister som finns i människors tro och handlingar, trots att de formellt inte övergett islam. Därför är det av yttersta vikt att en muslim förstår de sanna betydelserna av dessa termer för att få en fullständig förståelse av Koranens undervisning och dess centrala idéer.

Även om jag har förklarat dessa termer i tidigare skrifter, är det fortfarande nödvändigt att gå djupare in i deras semantiska betydelser för att undanröja missuppfattningar. Jag kommer därför att i de kommande diskussionerna citera ordens ordboksbetydelser och deras användning i Koranen för att ge en tydlig och exakt förståelse. Ordningen jag kommer att följa är*:* ***Ilah, Rabb, Ibadah*** och ***Deen***.

ILAH

Betydelse hos uppslagsverk

I detta stycke diskuterar författaren termen **"Ilah"** och dess språkliga rötter, och spårar utvecklingen av dess betydelse samt dess implikationer i förislamisk och koranisk kontext.

Språklig Rot och Konnotationer:

Ordet "Ilah" kommer från roten **alif-lam-ha (ا-ل-ه)** och har flera konnotationer, enligt klassisk arabiska.

Roten av detta ord består av de tre bokstäverna, alif, lam och ha, och konnotationerna av olika härledningar, som man finner i lexikon, är följande:

- Blev förvirrad eller förbryllad.
- Uppnådde fred och mental ro genom att söka skydd hos någon eller genom att upprätta relationer med denne.
- Blev skrämd av någon överhängande olycka eller katastrof, och någon gav honom nödvändigt skydd.
- Vände sig ivrigt till någon på grund av intensiteten i sina känslor för denne.
- Den förlorade ungen till kamelstoet rusade för att krypa upp hos sin mor när den hittade henne.
- Blev gömd eller dold. Också, blev upphöjd.
- Avgudad, blev dyrkad.

Om vi reflekterar över dessa ursprungliga betydelser, kan vi få en uppfattning om hur verbet kom att betyda handlingen att dyrka och substantivet att beteckna objektet för dyrkan. Det finns fyra aspekter att beakta i detta sammanhang:

1. Framför allt är en persons egen nöd eller behov en av de faktorer som främjar en känsla av dyrkan för någon annan. Han kan inte ens tänka sig att dyrka någon om han inte har anledning att tro att den personen är i stånd att ta bort hans nöd, uppfylla hans behov, ge honom skydd och beskydda honom i fara, och lugna hans oroliga hjärta.

2. Det säger sig självt att denna tro åtföljs av en tro på den andres överlägsenhet i status, makt och styrka.

3. Det är också ett faktum att där någon av människans behov möts under en vanlig process av givande och tagande, som sker på ett märkbart sätt inför en, leder det inte till någon känsla av vördnad, än mindre av dyrkan, för den andra. Till exempel, om jag behöver pengar och, efter att ha ansökt om och fått ett jobb, blir betald för det, skulle hela transaktionen ske fullt synlig för mina sinnen, och jag skulle vara fullt medveten om omständigheterna eller orsaken till att jag fick pengarna. Jag skulle inte känna den minsta önskan att erbjuda min arbetsgivare någon dyrkan. Den känslan uppstår endast när det finns något element av mysterium som omger personligheten, makten eller förmågan hos den andre att uppfylla människors behov eller att påverka händelser. Det är därför som ordet som valts för att beteckna ett objekt för dyrkan inkluderar betydelserna av mysterium, förvirring och överlägsenhet i status, etc.

4. Slutligen är det bara naturligt att om man tror att någon annan är i stånd att uppfylla ens behov, ge skydd och beskydd, lugna ett oroligt hjärta och fylla det med frid och ro, så vänder man sig ivrigt till den personen.

Vi kan därför säkert dra slutsatsen från ovanstående att ordet "ilah" innefattar förmågan att uppfylla andras behov, ge dem skydd och beskydd, lindra deras sinnes oro och ångest, överlägsenhet, samt den nödvändiga auktoriteten och makten att göra allt detta, att vara på något sätt mystisk eller dold för människors ögon, och att människor ivrigt vänder sig till honom.

Den förislamiska konceptet

Efter att ha diskuterat de olika bokstavliga betydelserna av ordet, låt oss nu se vad de förislamiska koncepten av "ilah" var och vilka av dessa som Koranen försökte förkasta:

"De har tagit för sina ilah-er andra än Allah, i hopp om att dessa enligt deras räkning skulle vara en källa till styrka för dem (eller att komma under deras beskydd skulle ge dem säkerhet)." (Koranen 19:81)_

"De har tagit andra än Allah som sina ilah-er i hopp om att de skulle bli hjälpta när det behövdes." (Koranen 36:74)_

Från dessa två verser lär vi oss att araberna under Jahiliyyah (den förislamiska perioden av okunnighet) trodde att de som de betraktade som ilah-er var deras beskyddare, som skulle komma till deras räddning i tider av fara eller svårighet. Genom att placera sig själva under deras beskydd ansåg de sig vara säkra från rädsla, trakasserier eller skada.

"*Och när er Herres Dekret hade gått i verket (och tiden kom för dess utförande), visade sig de ilah-er som de brukade åkalla istället för Allah vara till ingen nytta för dem och bidrog endast till deras undergång*."_ (Koranen 11:101)

"*De som människor kallar på istället för Allah har inte skapat något, utan är själva skapelser. Döda är de, inte levande, och de vet inte när de ska uppväckas från sitt tillstånd. Den verklige ilah är den ende och ende Ilah*." (Koranen 16:20-21)

Anropa inte och be inte till någon ilah tillsammans med Allah. Det finns ingen ilah förutom Honom. (Koranen 28:88)
(Det bör påpekas att ordet "ilah" i Koranen används i två olika betydelser, nämligen för den varelse eller föremål som faktiskt tillbeds, oavsett om det är rätt eller fel, och för den Varelse, som verkligen är värd att tillbedjas. I denna vers används ordet i den första betydelsen vid första tillfället och i den andra vid det andra tillfället. - A.A. Maududi)

Och de som, istället för att be till Allah, ber till Hans förmodade kompanjoner, följer endast antaganden och tomma gissningar. (Koranen 10:66)

Dessa verser pekar på tre aspekter. Den första är att araberna brukade rikta sina böner till dem som de betraktade som sina ilahs och åkalla dem i tider av nöd eller för att få sina behov uppfyllda. Den andra är att dessa ilahs inte bara inkluderade jinner, änglar och gudar, utan också döda människor, vilket man kan se från den andra av ovanstående verser. Den tredje är att de trodde att dessa ilahs kunde höra deras böner och komma till deras hjälp.

Det verkar önskvärt att på denna punkt klargöra något om böner riktade till en ilah eller ilahs och den hjälp eller det stöd som söktes från dem. Om jag känner törst och kallar på min tjänare för att ge mig lite vatten, eller om jag är sjuk och kallar på en läkare för behandling, utgör inte min kallelse till dem någon du'a, det vill säga, det liknar inte en bön som riktas till en gudom, och detta gör varken tjänaren eller läkaren till en ilah. Båda dessa situationer är vanliga, vardagliga händelser, utan något övernaturligt i dem. Men om jag, medan jag känner törst eller är sjuk, kallar på något helgon eller gud istället för tjänaren eller läkaren, skulle det uppenbarligen innebära att jag behandlar helgonet eller guden som en ilah och riktar en du'a till honom.

Att rikta en bön till ett helgon begravt hundratals eller till och med tusentals mil bort **[I princip spelar avståndet ingen roll, även om det bara skulle vara några få decimeter. Det viktiga är själva handlingen att rikta en bön till någon som är död och som tros ha, även i detta tillstånd, vissa extraordinära krafter att höra bönen och uppfylla den, om han så önskar. Det tros också att helgonet, om han inte själv kan uppfylla bönen, kan framföra den till Gud med en rekommendation. - A.A. Maududi]**, indikerar tydligt att jag tror att han, trots att han är död, har förmågan att höra en bön på ett sådant avstånd eller vara medveten om sådana avlägsna ting.

Min handling skulle klart antyda en tro på att de utövar sådan makt över skapelsens område, så att de kan få vatten att nå mig eller göra mig frisk. I fallet med en gud skulle min bön innebära att jag tror att han har makt över vatten, hälsa och sjukdom, och därför på övernaturligt sätt kan uppfylla mina behov. Därmed inkluderar själva grunden för att rikta en bön till någon nödvändigtvis en uppfattning om att denna besitter en övernaturlig makt och auktoritet.

Och, sannerligen, Vi förstörde platser som ni ser ruinerna av omkring er, och Vi visade dem Våra tecken på många sätt, så att de skulle vända om (från sina felaktiga vägar till Oss). Så varför hjälpte inte de som de hade gjort till sina ilahs, och som de ansåg hade tillgång till Oss, dem i deras stund av undergång? Istället övergav de dem och gjorde sig själva osynliga, och exponerade därigenom falskheten i deras lögner och fabriceringar. (Koranen 46:27-28)*

[Här hänvisas uppenbarligen inte till mytologiska eller livlösa gudar, utan till präster och andra som krävde människors dyrkan och därmed satte sig själva upp som ilahs i opposition till den Sanne Ilah. - A.A. Maududi]

Och varför skulle jag inte tillbe Honom som skapade mig och till vilken ni alla kommer att återvända? Ska jag ta för mig någon annan ilah än Allah, som, om Han som är Ar-Rahman skulle önska mig någon skada, inte kan gynnas av deras förböner, och de kommer inte kunna rädda mig? (Koranen 36:22-23)

Och de som har tagit andra än Allah som skyddare eller hjälpare säger, "Vi tillber dem inte förutom för att de ska föra oss närmare Honom." Allah ska avgöra mellan dem på Domedagen i det de var oense om. (Koranen 39:3)

Och de dyrkar andra än Allah, de som varken har makt att skada eller gynna dem, och de säger att de är deras förmedlare hos Honom. (Koranen 10:18)

Vad vi lär oss av dessa verser är, för det första, att det inte var så att araberna trodde att deras ilahs stod för hela gudomligheten, eller att det inte fanns någon Högsta Varelse utöver dem. De trodde tydligt på en sådan Varelses existens, för vilken de använde det särskilda egna namnet "Allah". Vad gäller deras ilahs, bestod deras tro huvudsakligen i uppfattningen att dessa hade en del av gudomligheten hos den Högsta Guden, att deras ord hade viss tyngd hos Honom, och att deras förbön kunde resultera i några vinster eller avvärja någon skada eller förlust. Det var på dessa grunder de betraktade dem som ilahs förutom Allah, och sett till deras tro och handlingar kan vi säga att tron på någon som kan förmedla med Gud, riktandet av böner till honom för hjälp, utförandet av vissa riter som uttrycker respekt, vördnad och tillbedjan, och att ge gåvor, utgjorde i deras terminologi att behandla någon som en ilah.

Och Gud sa: "Gör inte två ilahs; det finns bara en ilah; Så frukta endast Mig." (Koranen 16:51)

*Och (*Ibrahim sa till dem*): Jag fruktar inte dem ni associerar med Gud. Någon skada kan bara drabba mig om Han vill det, och inte annars* (genom någon eller alla av era förmodade gudar). (Koranen 6:81)

(Och Huds folk sa till honom:) *Allt vi tänker om dig är att du är under någon eller annans förbannelse av våra ilahs*. (Koranen 11:51)

Enligt dessa verser trodde araberna att om de skulle förarga sina ilahs eller annars berövas deras gunst och omsorg, skulle de drabbas av epidemier, svält, förlust av liv och egendom, eller andra olyckor.

De gjorde sina religiösa lärda och rabbiner till sina rabbs istället för Allah, och Jesus, Marias son, också till en ilah, trots att de hade blivit tillsagda att endast dyrka en ilah, förutom vilken det inte finns någon annan ilah alls.
(Koranen 9:31)

Har du sett den som gjort sina egna självviska begär till sin ilah? Kan du ta något ansvar för en sådan person? (Koranen 25:43)

Och sålunda fick de förmodade gudarna hos hedningarna barnamord att framstå som ett godkänt handlande i deras ögon. (Koranen 6:138)

Vad! Har de partner i gudomlighet som har upprättat en religion för dem utan Guds tillåtelse? (Koranen 42:21)

Här ser vi ett annat koncept av ilah, mycket annorlunda än de tidigare diskuterade. Här finns inget inslag av det övernaturliga. Ilah här är en människa eller människans egna självviska ego eller begär. Inga böner riktas till detta ilah, och det betraktas inte som i en position att kunna tillfoga någon skada eller nytta, och inte heller ses det som en källa till hjälp eller stöd. Det är en ilah i den meningen att dess bud accepteras och åtlyds i sådan utsträckning att det som det förklarar vara tillåtet eller förbjudet behandlas som sådant, och det anses ha en inneboende rätt att bestämma vad vi ska göra eller inte göra, utan någon högre eller överordnad auktoritet vars godkännande skulle vara nödvändigt för dess order eller som skulle kunna överklagas mot dem.

De gjorde sina religiösa lärda och rabbiner till sina rabbiner istället för Allah och Jesus Marias son också till en, även om de hade blivit tillsagda att tillbe bara en ilah, förutom vem det inte finns någon ilah alls.

Den första versen vi citerat här (Koranen 9:31) talar om att religiösa lärda och rabbiner har gjorts till ilahs. Vi får en mycket tydlig förklaring av detta i hadithen. Hazrat 'Adi bin Hatim frågade en gång den Heliga Profeten, frid vare med honom, om denna vers, och i sitt svar berättade Profeten för honom att det som beskrivs som att ta ilahs var vanan att acceptera något som tillåtet eller förbjudet enbart på vad de lärda eller rabbinerna sagt, utan att bry sig om att undersöka vad Gud faktiskt sagt om saken.

Har du lagt märke till mannen som har gjort sina självviska önskningar till sin ilah? Kan du anta något ansvar för en sådan? (Koranen 25:43)

Vad gäller den andra versen (Koranen 25:43), är betydelsen tydlig nog. Den som endast följer sina själviska begär eller böjelser eller snarare betraktar sina egna åsikter som den enda lagen, gör i praktiken sitt eget jag till sin ilah istället för Gud.

De sista två verserna använder ordet *”shuraka”* som vi har översatt till "förmodade gudar" eller "partners i gudomlighet", men även om ordet ilah inte har använts, är innebörden tydlig: att behandla någon varelse eller något annat som *shuraka* innebär i praktiken att man tror att de har en del i gudomligheten. Versernas innebörd är att de som betraktar någon sed, regel eller praxis som tillåten, trots att den inte har någon gudomlig sanktion, är skyldiga till att behandla upphovsmakarna av denna sed eller regel som delaktiga i gudomligheten, det vill säga att behandla dem som ilahs.

Gudomliga Kriterier

Det finns en tydlig logisk sammanlänkning mellan de olika begreppen om *ilah* som presenteras ovan. Den som betraktar en annan person eller varelse som sin hjälpare eller beskyddare i en övernaturlig mening, eller som kapabel att lösa sina problem, uppfylla sina behov, höra och besvara sina böner, eller att göra honom skada eller nytta, gör detta endast därför att han tror att denna person eller varelse har viss auktoritet i förvaltningen av universum.

På samma sätt, om en persons undvikande av vissa handlingar eller utförande av andra styrs av hoppet eller rädslan för att de skulle väcka nöje eller missnöje hos någon annan person eller varelse, gör han detta uppenbarligen på grund av tron att denna person eller varelse besitter någon form av övernaturlig auktoritet i att påverka människors angelägenheter.

När det gäller den som tror på Gud men ändå vänder sig till andra för att få sina behov tillgodosedda, gör han det också endast därför att han tror att dessa har någon del i Guds auktoritet. Slutligen är det inte annorlunda för den som tilldelar någon annan än Gud statusen av lagstiftare och förbinder sig att lyda dennes bud eller förbud, för genom detta erkänner han i praktiken denne någon som högsta auktoritet.

Vi kan därför säkert dra slutsatsen att essensen av gudomlighet är auktoritet, vare sig den uppfattas som en övernaturlig suveränitet över hela universum,

eller på grundval av att människan är bunden av Guds lag i sitt världsliga liv, och att alla Hans befallningar ska åtlydas eftersom de kommer från Honom.

Koranens synsätt

Det är just detta koncept av **auktoritet** som Koranen bygger hela sin argumentation på för att avvisa alla andra påståenden om gudomlighet förutom Guds, och fastslår att all makt och auktoritet enbart tillhör Honom. Den förklarar tydligt att det endast finns **En** varelse i himlarna och på jorden som besitter och utövar all makt och auktoritet. Allt som existerar är Hans skapelse och underkastat Honom. All nåd och välsignelser kommer endast från Honom, och det är Hans ord som är slutgiltigt, då all makt och auktoritet ligger hos Honom.

Allt som existerar, vare sig levande eller icke-levande, styrs av de lagar, som Han har satt och är på det sättet underkastade och lydiga Honom, antingen frivilligt eller ofrivilligt. Ingen annan än Han besitter någon sådan auktoritet, och ingen annan sköter universums angelägenheter. Ingen annan vet hemligheterna bakom skapelsen eller dess ordning eller hur den bäst ska styras. Slutligen har ingen annan ens den minsta del av Hans suveränitet och auktoritet.

Därför är den enda verkligheten att **det finns ingen ilah utom Han**, och följaktligen är alla handlingar som människor gör utifrån antagandet att någon annan är en **ilah** i någon som helst bemärkelse, i sin natur totalt felaktiga. Oavsett om det handlar om att be till någon, söka skydd hos någon, vända sig till någon med hopp eller rädsla, söka hans förbön hos Gud, eller att betrakta honom som den slutgiltiga auktoriteten, så är dessa relationer felaktiga om de inte är exklusivt riktade till Allah. Alla sådana relationer bör uteslutande upprättas med Allah, för Han ensam är Universums Suverän.

Låt oss nu se på Koranens behandling av detta ämne i detalj:

"*Och Han ensam är ilah i himlarna och ilah på jorden, och Han är den allvise, den allvetande (det vill säga, Han ensam besitter den visdom och kunskap som krävs för att styra ett sådant rike)*." (Koranen 43:84)

"Kan Han som skapar, och den som inte skapar, vara likställda? Har ni inget förstånd att förstå denna enkla sanning? …Och de som människorna ber till förutom Allah skapar inget och är själva skapelser; er ilah är endast en ilah." (Koranen 16:17-20)

"O mänsklighet: Minns Guds nåd till er; finns det någon annan skapare än Allah som kan ge er livsuppehälle från himmel eller jord? Det finns ingen ilah utom Han; hur kan ni då bli förda bort från sanningen?" (Koranen 35:3)

"Säg (O Profet): 'Vad tror ni, om Gud skulle ta bort er hörsel och syn och försegla era hjärtan (det vill säga, göra dem hårda mot att acceptera någon förnuftig lära), vilken ilah finns det förutom Allah som skulle kunna återställa dem till er?'" (Koranen 6:46)

"Och Han är Allah—den ende Guden: ingen gud finns utom Han; Endast Honom tillkommer all lovprisning, i denna värld och den nästkommande; Hans är all makt och suveränitet, och till Honom kommer ni att återvända. Säg (O Profet): 'Har ni någonsin tänkt att, om Allah skulle låta natten vara för evigt tills Domedagen, vilken ilah finns det förutom Han som kan ge er något ljus? Hör ni inte?' Säg till dem, O Profet: 'Har det någonsin slagit er att om Allah skulle låta dagen bestå över er till Domedagen, vem är den ilah förutom Han som kan ge er natten så att ni kan vila i den? Ser ni inte?'" (Koranen 28:70-72)

"Säg (O Profet): 'Anropa de andra ni föreställer er, förutom Allah; de äger inte ens ett atomkorn i himlarna eller på jorden; de har ingen del i dem, och ingen av dem är en hjälpare till Gud. Ingen förbön kan hjälpa hos Honom, utom där Han själv tillåter det i någons favör...'" (Koranen 54:22-23)

[39:5] Han har skapat himlarna och jorden i enlighet med en plan och ett syfte. Han låter natten svepa in dagen [i sitt mörker] och låter dagen svepa in natten [i sitt ljus] och Han har underordnat solen och månen under [Sina lagar], som var och en löper sitt kretslopp till en fastställd tidpunkt. Han är i sanning den Allsmäktige, Den som förlåter och förlåter på nytt!

[39:6] Han har skapat er av en enda varelse av vilken Han sedan skapade dess make; och av boskap har Han skänkt er åtta djur i par. Och Han skapar er i moderlivet genom den ena skapelseakten efter den andra, i tre [skikt av] mörker. Detta är Gud, er Herre! Allt herravälde är Hans. Det finns ingen gudom

utom Han. Hur har någon kunnat förmå er att vända Honom ryggen? (Koranen 39:5-6)

Vem är det som har skapat himlarna och jorden, och som sänder ner regn från himlen? Ja, med det låter Vi välplanterade trädgårdar fulla av skönhet och glädje växa fram; det är inte i er makt att få träden i dem att växa. Kan det finnas en annan ilah förutom Allah? Nej, de är ett folk som viker av från verkligheten. Vem har gjort jorden fast att leva på, gjort floder i dess mitt, rest därpå orubbliga berg och skapat en åtskiljande barriär mellan de två strömmarna av vatten? Kan det finnas en annan ilah förutom Allah? Nej, de flesta av dem vet inte. Vem lyssnar till (själens) ångest när den ropar till Honom, och vem lindrar dess lidande, och gör er (mänskligheten) till arvingar av jorden, det vill säga, ger er auktoritet att använda den för era ändamål? Kan det finnas en annan ilah förutom Allah? Lite är det som ni uppmärksammar. Vem vägleder er genom mörkret på land och hav, och vem sänder vindarna som budbärare av glada tidender om Sin barmhärtighet i form av regn? Kan det finnas en annan ilah förutom Allah? Gud är högt upphöjd över det de tillskriver Honom som likar! Vem påbörjar skapelsen, sedan upprepar den, och vem ger er försörjning från himmel och jord? Kan det finnas en annan ilah förutom Allah? Säg: "*Framför era argument, om ni talar sanning*." (Koranen 27:60-64)

Han (är Den) till vilken tillhör himlarnas och jordens herravälde; ingen son har Han fött, inte heller har Han någon partner i Sitt herravälde; det är Han som skapade alla ting och ordnade dem i exakt proportion. Ändå har folk tagit, förutom Honom, gudar som inte kan skapa något utan själva är skapade, som inte har någon kontroll över vare sig skada eller nytta för sig själva; inte heller kan de kontrollera döden, livet eller uppståndelsen. (Koranen 25:2-3)

Till Honom tillhör himlarnas och jordens ursprung. Hur kan Han ha en son när Han inte har någon partner? Det är Han som skapade alla ting, och Han ensam har full kännedom om alla ting. Detta är Gud, er Herre! Det finns ingen gud förutom Han, Skaparen av allt. Tjäna då Honom, och Han är Den som ser till säkerheten och välbefinnandet för alla. (Koranen 6:102-103)

Ändå finns det människor som tar (för tillbedjan) andra än Gud som likar (med Honom). De känner den kärlek för dem som de borde ha för Gud. Om bara de orättfärdiga kunde se! Se, de skulle se straffet: (de kommer då att förstå) att all

makt tillhör Gud, och Gud kommer att kraftfullt verkställa straffet. (Koranen 2:165)

Säg (O Profet): "Ser ni vad det är ni åkallar förutom Gud? Visa mig vad de har skapat på jorden, eller har de en andel i himlarna? ...Och vem är mer vilseledd än den som åkallar andra än Gud som inte kommer att svara honom (även om han ropar till dem fram till) Domedagen." (Koranen 46:4-5)

Om det fanns andra gudar än Gud i himlen och på jorden, skulle båda vara i kaos! Men prisad vare Allah, Herren över den Mäktiga Tronen: Han är upphöjd över det som de tillskriver Honom. Ingen kan ifrågasätta Honom för Hans handlingar, men de (människorna) kommer utan tvekan att ifrågasättas för sina egna handlingar. (Koranen 21:22-23)

Gud har inte avlat någon son, inte heller finns det någon annan gud vid Hans sida; (om det fanns många gudar), se, då skulle varje gud ha tagit bort det han hade skapat, och några skulle ha härskat över andra! (Koranen 23:91)

Säg (O Profet): "Om det hade funnits andra gudar med Honom, som de säger, då skulle de helt säkert ha försökt erövra Hans tron. Prisad vare Han! Han är högre än allt det de påstår! --Upphöjd och Stor (bortom all mått)."
(Koranen 17:42)

Det kan ses att det finns en central idé som löper genom alla dessa verser, och det är att gudomlighet och auktoritet är oupplösligt sammanflätade och är i själva verket ett och samma begrepp. Den som saknar auktoritet kan inte vara någon gud, och det är endast passande att han inte är det. Och Han som har all rättmätig auktoritet, Han ensam kan vara, och bör vara, Gud, eftersom alla de behov som någon kan vända sig till en gud för, eller de upplevelser som kan leda tankarna till någon som tros ha gudomlighet, endast kan uppfyllas om personen eller väsendet verkligen har makt och auktoritet att tillgodose dessa behov. Därför måste vi dra slutsatsen att det är meningslöst att betrakta någon utan nödvändig makt och auktoritet som delaktig i gudomlighet: det är helt i strid med förnuft och verklighet, och det är ganska absurt och meningslöst att vända sig till dessa för hjälp.

Hela argumentet i den Heliga Koranen, baserat på denna centrala idé, kommer att bli tydligt från följande premisser och slutsatser som den framställer:

1. Tillfredsställelsen av människans behov, avlägsnandet av deras nöd, att ge dem tillflykt eller skydd, att ge nödvändig hjälp eller bistånd, deras uppfostran eller bevarande, och mottagandet av deras böner — ingen av dessa saker är så enkla som människor verkar anta att de är, och därför felaktigt ser dem som inom mänskliga varelsers förmåga. Alla är beroende, oupplösligt och i sista hand, av den skapande kraften och den styrande och hanterande auktoritet som utövas över hela universum av dess ende och ende Herre och Mästare. Till och med det minsta behovet är för sin uppfyllelse beroende av resultaten från en stor mängd faktorer. Ta till exempel framställningen av bara ett glas dricksvatten, eller till och med bara ett korn av vete som används av människor för mat. Inget av detta skulle kunna ske utan en mängd, ofta dolda, aktiviteter från solen, jorden, haven och vindarna. Därför är den auktoritet eller makt som faktiskt krävs för att lyssna på våra böner ingen vanlig auktoritet, utan snarare en super-extraordinär och unik makt, inte mindre än den som krävs för att skapa himlarna och jorden och för att styra himlakropparnas rörelser, vindarna och orsaka regn och så vidare — kort sagt, den makt som behövs för att styra hela universum.

2. Denna auktoritet är odelbar. Det är inte möjligt att, medan kontrollen över skapelsen vilar hos en auktoritet, skulle ansvaret för dess mat och dryck ligga hos någon annan; eller att solen skulle vara under en auktoritets kontroll och jorden under en annan; eller att en skulle ha makten att skapa, men att bevara hälsan eller orsaka sjukdom skulle tillhöra någon annan, och att avsluta livet skulle tillhöra ännu en annan. Om det hade funnits en sådan uppdelning av auktoritet och makt, skulle det utan tvekan ha funnits fullständig förvirring och kaos i universum, och det skulle aldrig ha fungerat på det sätt det har gjort hela tiden. Därför är det avgörande att all auktoritet och makt måste och faktiskt gör det, vila hos en central auktoritet, hos En Suverän.

3. Eftersom all auktoritet och makt vilar hos en Suverän och ingen annan har den minsta andel av den, måste det logiskt sett också följa att gudomligheten är speciell och exklusiv för Honom ensam, och även i detta finns absolut ingen delning. Ingen annan än Han har makten att lyssna på människors klagomål eller besvara deras böner, ge dem skydd och tillflykt,

> vara deras hjälpare och beskyddare, eller göra dem gott eller ont. Därför, oavsett vad någons uppfattning om "ilah" (gud) är, finns det ingen ilah förutom Han, till den grad att det inte ens finns någon ilah i den till synes mindre viktiga meningen av någon som står tillräckligt nära Gud för att kunna medla för Honom. Ingen har den minsta makt eller auktoritet att ingripa i Hans styre över Hans universum eller Hans sätt, och det är helt upp till Honom om Han vill bevilja eller avvisa någon medling, eftersom ingen - till skillnad från ministrar eller rådgivare hos jordiska monarker - innehar någon position eller status som skulle ge deras ord tillräcklig tyngd.

Det är också i själva kärnan av Enhetens Väsen hos den Högsta Auktoriteten: Eftersom alla olika uttryck för suveränitet eller överhöghet, i slutändan, måste vara centrerade till en och endast en Högsta Suverän, och inte ens den minsta del av denna auktoritet bör tillkomma någon annan. Eftersom Gud är Skaparen, och ingen annan har haft någon del i skapelseakten, och eftersom Han ensam är Försörjaren och ingen annan delar denna egenskap med Honom, och eftersom Han ensam är Kontrollören och Administratören av hela universums system, och ingen delar dessa förmågor med Honom, följer det att Han ensam också bör vara den som fastställer lagen, och att Hans ord, och ingen annans, ska råda, eftersom det inte finns någon anledning till varför någon annan skulle ha någon del här heller. Precis som det är fel, både i princip och i praktiken, för någon annan att lyssna på människors böner och förvänta sig att rädda dem från nöd och vara deras beskyddare, är det lika fel för någon annan att ha den absoluta auktoriteten och suveräniteten och att ha någon inneboende rätt att lagstifta för mänskligheten. Oavsett om det gäller skapelse, försörjning, att ge eller ta liv, att styra solen och månen och himlakropparna, att få natten att överlappa dagen och dagen att överlappa natten, att fastställa människors öden och dela ut deras lotter, eller att vara härskare eller monark, eller att fastställa lagen eller visa vad som är rätt och fel, är alla olika aspekter av en enda, autokratisk auktoritet och suveränitet som är helt odelbar. Om någon anser att någon annans ord förtjänar lydnad utan Guds tillstånd, är han lika skyldig till shirk (att sätta någon vid sidan av Gud) som den som ber till eller tillber någon annan än Gud. Och om någon ser sig själv som härskare och absolut monark över någon del av jorden i politisk mening, motsvarar hans handling ett anspråk på gudomlighet lika mycket som om han skulle säga till människor att han är deras hjälpare, beskyddare och förmyndare i övernaturlig

mening.
[Författaren känner sig frestad, i detta skede, att påpeka att alla som ägnar sig åt sådana anspråk ofelbart visar sig vara de värsta förtryckarna och exploatörerna av människor, och ju längre de är från tron på Gud, desto mer verkar detta vara fallet. Å andra sidan, ju mer en härskare fruktar Gud, desto större är hans välvilja, inte bara mot sitt eget folk utan även mot sina fiender – Abu Asad Maududi].
Det är därför Koranen betonar, varhelst den talar om skapelsen eller om varelsers öden eller universums förvaltning, att:

--Till Honom tillhör det yttersta beslutet över människors affärer (och över andra ting i skapelsen också) – Hans är Kungariket--

--Det finns ingen delägare i Hans Suveränitet i det.--

Allt detta visar tydligt att gudomlighet inkluderar monarki och härskarskap. Och det är också så att *Tawheed* (tron på Guds enhet) nödvändigtvis kräver att man inte ska tro att någon har någon delaktighet med Gud i detta avseende:

Säg (O Profet): O Gud! Du är Herren över alla Domäner; Det är Du som ger kungadöme till vem Du vill, och tar det bort från vem Du vill; Det är Du som ger ära till vem Du vill, och tar bort det från vem Du vill. (Koranen 3:26)

Hög och Mäktig är Allah, den Sanne Härskaren; det finns ingen ilah (gud) förutom Han, Herren över den Upphöjda Tronen. (Koranen 23:116)

Säg (O Profet): Jag söker skydd hos Honom som är Rabb över hela mänskligheten, Suveränen över hela mänskligheten, och Ilah för hela mänskligheten. (Koranen 114:1-3)

Och det finns en annan vers som gör detta ännu tydligare:

Den Dag då var och en av dem ska avslöjas; när det kommer att bli uppenbart för människorna att ingen av deras handlingar är dolda för Gud, kommer ropet att höras: Till vem tillhör Kungariket denna Dag? Och svaret kommer ofelbart vara: Till ingen annan än Allah ensam, Allah, vars makt och auktoritet överträffar alla andra. (Koranen 40:16)

Denna vers förklaras utmärkt i en Hadith som berättas av Imam Ahmed (R), från Hazrat 'Abdullah ibn 'Umar (må Allah vara nöjd med dem båda), där den

Helige Profeten (frid vare över honom) vid ett tillfälle under en predikan sa: Gud kommer att ta både himlarna och jorden i Sin hand och proklamera för alla inför Honom: "Jag är Kungen; Jag är den Mäktige; Jag är den Självupphöjde; Var är de människor som kallade sig själva kungar på jorden, de som kallade sig själva mäktiga, och som var 'deras Majestäter?'"

Hadrat Abdullah (må Allah vara nöjd med honom) berättar att medan den Helige Profeten (frid vare över honom) upprepade dessa ord, darrade hans kropp så mycket i vördnad inför Allah den Allsmäktige att vi verkligen var rädda att han skulle falla från predikstolen.

Kapitel 2

RABB

Allmänna Betydelser [Vi har utelämnat de många exemplen på användning, som man finner i lexikon, och som Maulana Maududi gav i originalet i stor detalj, eftersom de kanske inte intresserar den svenska eller engelska läsaren och i vilket fall som helst inte spelar någon större roll, förutom för någon tveksam eller någon som är fast besluten att finna fel bara för att det är Maulana Maududi som säger något. – Abu Asad Maududi]

De tre rotbokstäverna i detta ord är (r, b, b) och den grundläggande betydelsen är att uppfostra. Om vi tar hänsyn till den bredare betydelsen av rotordet och dess olika derivat, finner vi att det har följande betydelser:

1. En som uppfostrar, vårdar, fostrar eller när, eller är ansvarig för att göra alla eller en eller fler av dessa saker;
2. Väktare, beskyddare; en som övervakar eller är ansvarig för att genomföra förbättringar;
3. En som intar en central eller fokal position, som själv samlar människor omkring sig eller runt vilken människor samlas;
4. Ledare, överhuvud, chef eller herre; en vars ord åtlyds, och vars överhöghet erkänns, och som har auktoritet att styra över människor eller saker;
5. Ägare; herre.

Koranens Användning av Ordet RABB

I Koranen används ordet i alla ovanstående betydelser, ibland i bara en betydelse, ibland i två, och ibland i fler, eller till och med alla fem, vilket följande exempel visar:

(i) *Och Yusuf (*Josef*) sade*
(till Potifars hustru, när hon försökte förföra honom): *Gud förbjude! Han är min Rabb*. [Många kommentatorer har tagit detta ord, som används här, att betyda "herre" och att hänvisa till Potifar. Jag, däremot, håller en annan åsikt. Enligt min uppfattning är pronomenet "Han" relaterat till sitt omedelbara föregående subjekt, "***Allah***" (Gud), och jag tycker att det är en onödig ansträngning av betydelsen att försöka relatera det till en person som inte nämns alls. – A. A. Maududi] *Som har sörjt väl för mig, och jag ska inte uppträda som en otacksam syndare*. (Koranen 12:23)

(ii) (Och Ibrahim sade till sitt folk:) (Dessa gudar som ni dyrkar) *de är fiender till mig; men inte så Allah, Rabb över alla världar, som skapade mig, som ger mig vägledning, som ger mig mat och dryck, och som, när jag är sjuk, återställer mig till hälsa.* (Koranen 26:77-80)

Hazrat Nuhs folk trodde på Guds existens och erkände till och med honom som skaparen av universum. Men deras missförstånd låg i hur de uppfattade och praktiserade *rububiyyah*, eller egenskaperna och attributen hos den som är en *rabb* (herre, försörjare och suverän). De förstod inte att ***Allah*** ensam borde vara deras yttersta Herre i alla avseenden, inte bara som skapare utan också som den som styr och upprätthåller varje aspekt av livet.

Ledarna för Hazrat Nuhs folk uttryckte sina tvivel om Nuhs profetskap och anklagade honom för att vara bara en människa som dem, som sökte makt och kontroll över dem. De påstod att om Gud verkligen hade velat sända en budbärare, skulle han ha valt änglar istället:

- "*Han är bara en man som vem som helst av er, som bara vill få makt över er. Om Gud verkligen hade velat (sända någon budbärare), skulle han säkerligen ha valt änglar istället*." (Koranen 23:24)

Denna vers visar att även om dessa människor erkände Allah som skaparen, avvisade de Nuhs budskap om gudomlig vägledning och fortsatte att praktisera sin förvrängda version av *rububiyyah*. De förnekade inte Allahs existens, men

de vägrade att acceptera hans exklusiva auktoritet över alla aspekter av livet, inklusive lagstiftning, vägledning och styrning.

Hazrat Nuhs uppmaningar till sitt folk, som finns nedtecknade i Koranen, betonade att Allah ensam är den sanna *Rabben* och att det var vilseledande att tillskriva någon partnerskap med honom i suveränitet eller lydnad. Hazrat Nuh försökte rätta deras felaktiga trosuppfattningar och handlingar genom att påminna dem om att:

- *"O mitt folk! Tjäna Allah. Ni har ingen annan ilah (gudom) än Honom."* (Koranen 11:50)

- "*Ska ni då inte frukta Allah?*" (Koranen 26:106)

Trots dessa påminnelser fortsatte Hazrat Nuhs folk att bortse från hans budskap och höll fast vid sina korrupta traditioner av att dyrka falska gudar och följa sina ledare som om de hade gudomlig auktoritet. Detta belyser ett vanligt missförstånd om *rububiyyah*, där människor kan acceptera Allah som skaparen men misslyckas med att erkänna honom som den enda lagstiftaren och suveränen i alla frågor, både världsliga och andliga.

Han är er Rabb, och till Honom ska ni återvända. (Koranen 11:34)
Sök förlåtelse från er Rabb, för Han är sannerligen Mycket Förlåtande. Koranen 71:10)
Ser du inte hur Allah har gjort de sju himlarna, den ena ovanför den andra, och gjort månen till ett ljus mitt ibland dem och solen till en (strålande) lampa? Och det var Allah som skapade er från jorden. (Koranen 71:15-16)

Det är viktigt att notera att ingen säger i svar att de inte tror att Allah är deras Rabb eller att Han inte skapade jorden, himlarna eller dem själva, eller att Han inte styrde universums angelägenheter.
Ingen, kan man tillägga, förnekade heller att Allah var deras Ilah. Därför sade Hazrat Nuh, när han bad dem återvända till Guds väg:
"*Ni har ingen Ilah förutom Honom*" (Koranen 7:58).
Om de hade trott något annat, skulle han ha sagt: "Gör Allah till er ilah."

Detta väcker därför naturligt frågan om vad som egentligen var den grundläggande tvisten mellan Hazrat Nuh och hans folk. Från Koranen verkar det som att det fanns två huvudpunkter av oenighet, nämligen:

(i) Hazrat Nuh ville att de skulle ge sin tillbedjan, i dess fulla bemärkelse, helt och hållet till Allah, universums Skapare och Försörjare (Rabbal-'aalameen), eftersom Han ensam var Försörjaren och den enda Ilah. Det fanns ingen annan som kunde uppfylla deras böner och ge dem hjälp och tröst, och därför var det Han ensam som förtjänade deras fulla underkastelse och bön, jfr:
"*O mitt folk, ge er 'ibadah till Allah, för ni har ingen ilah förutom Honom. Och jag är en budbärare till er från alla världars Rabb, och förmedlar till er budskapen från min Rabb.*" (Koranen 7:59-60).
Folket var dock envist och insisterade på att, trots att Allah var alla världars Rabb, fanns det andra gudar som också hade en del i världens angelägenheter, som också kunde besvara vissa böner, och som de därför också kunde och skulle fortsätta att betrakta som ilah, jfr:
"*De sade: Överge inte era gudar, överge varken Wadd eller Suwa, varken Yaguth eller Ya'uq, eller Nasr*." (Koranen 71:23).

(ii) Den andra punkten var att de betraktade Allah som Rabb endast i den mån att de trodde på Honom som Skaparen, Herren över jorden och himlarna, och den Högste regenten över universums angelägenheter, men de höll inte med om att Hans suveränitet även omfattade moral, sociala relationer, kultur, politik och andra världsliga angelägenheter. De erkände inte Honom som den enda rättmätiga och slutgiltiga källan till lag i sådana frågor, där de i själva verket följde sina ledare och präster.
Enligt dem var deras ledare rabbs, i sådana frågor där deras ord var lagen.
Hazrat Nuh protesterade och sade att rububiyyah (Guds herravälde) inte kunde delas upp och distribueras, och att de måste betrakta Allah som Rabb i alla betydelser av ordet och följa alla Hans lagar och bud, förmedlade genom honom själv som hans ackrediterade representant:
Jag är för dig en apostel värd allt förtroende. Så frukta Gud och lyd mig.
(Koranen 26:107- 108)

De kursiverade delarna visar tydligt att folket som Hazrat Ibrahim föddes bland hade en uppfattning om en Skapare av himlarna och jorden och om Honom som en Rabb, skild från de himmelska kropparna. Och hur skulle det kunna vara annorlunda med tanke på budskapet från Hazrat Nuh och att andra profeter fortsatte att sändas efter honom, särskilt bland besläktade folk som 'Aads och Thamuds folk.

Folket 'Aad

Nästa i ordningen var folket 'Aad. De förnekade inte Guds existens eller Hans roll som Ilah (Gud), men samtidigt trodde de på Honom som Rabb (Herre) på

samma sätt som folket hos profeten Nuh (Noa) hade gjort. Därför var också de huvudsakliga oenigheterna mellan dem och den profet som sändes till dem, Hazrat Hud, desamma:

"Och till 'Aad (sände vi) deras bror (det vill säga släkting) Hud, som sade till dem: 'O mitt folk, dyrka Allah (eftersom) det inte finns någon annan ilah än Han; fruktar ni Honom inte?' … (Och) de sade: 'Har du kommit till oss för att få oss att tillbe Allah enbart och uteslutande, och ge upp de gudar som våra förfäder tillbad?' (Koranen 7:65-70)

De sade också: 'Om vår Rabb hade velat, skulle Han ha skickat ner änglar (istället för dig, en människa som oss).' (Koranen 41:14)

Detta var då folket 'Aad, som vägrade att lyda sin Rabbs befallningar, inte lydde Hans sändebud och istället följde varje despotisk överträdare mot sanningen. (Koranen 11:59)

Folket Thamud

Sedan kom folket Thamud, de största överträdarna efter 'Aad. I grund och botten var deras avvikelse densamma som folkets hos Hazrat Nuh och 'Aad. De trodde också på Allahs existens och Hans roll som Ilah och Rabb, men de erkände inte att Han var den enda ilah, att endast Han var värd all dyrkan, och att Han var Rabb i alla betydelser av ordet. De insisterade på att det fanns andra, förutom Allah, som också kunde acceptera böner, ge gåvor och lindra nöden. I moraliska och kulturella frågor följde de sina ledare och präster istället för att följa Guds vägledning. Detta gjorde dem till ett vilselett folk som drabbades av Allahs straff:

"*Om de vänder sig bort* (och inte lyssnar på vad du säger) *så säg till dem: 'Jag varnar er för ett straff liknande det som drabbade 'Aad och Thamud, till vilka profeter kom upprepade gånger och uppmanade dem att inte dyrka någon annan än Allah, och deras enda svar var: 'Om vår Rabb hade velat, skulle Han säkert ha skickat ner änglar (men eftersom Han inte gjorde det), förkastar vi det budskap som du för med dig'.*" (Koranen 14:13-14)

"Till Thamud (sände vi) deras släkting Saleh, som sade till dem: 'O mitt folk, dyrka Allah; ni har ingen annan ilah än Han.' ...De svarade: 'O Saleh, vi hade stora förhoppningar om dig (men nu verkar du konstig); menar du att vi ska sluta dyrka dem som våra förfäder tillbad?' (Koranen 11:61-62)

När deras släkting Saleh sade till dem: 'Fruktar ni inte Gud? Jag är verkligen ett trovärdigt sändebud; frukta därför Gud och lyd mig, och lyd inte alla ord från dem som överträder och orsakar splittring på jorden och inte bättrar sig.' (Koranen 26:142-143, 150-152)

Folket hos Hazrat Ibrahim och Namrud

Nästa viktiga exempel är folket hos Hazrat Ibrahim (Abraham, frid vare med honom). Det är vanligt att tro att deras kung, Namrud (Nimrod), inte trodde på Gud och istället hävdade att han själv var en gud. Men i verkligheten trodde han på Gud som Skaparen och den som reglerar universum. Hans påstående att vara en rabb handlade snarare om de tredje, fjärde och femte betydelserna av termen.

En annan vanlig missuppfattning är att dessa människor inte trodde på Gud eller Hans roll som Ilah och Rabb, men i själva verket var deras tro på dessa punkter inte så olika från folket hos Hazrat Nuh och Thamud. De trodde på Guds existens och kände Honom som Rabb, Skaparen av himlarna och jorden och universums Högste Härskare. Vad de gjorde fel var att de ansåg att himlakropparna var partners med Gud i den gudomliga ordningen och därför värda att dyrkas tillsammans med Gud. När det gällde de tredje, fjärde och femte betydelserna av ordet rabb, behandlade de sina kungar som rabbs.

Koranen är mycket tydlig på dessa punkter. Hazrat Ibrahim sökte efter sanningen och uttryckte sin förståelse på detta sätt:

"När natten föll över honom såg han en stjärna och sade: 'Detta är min rabb.' Men när stjärnan gick ner sade han: 'Jag tycker inte om sådana som försvinner.' När han såg månen lysa sade han: 'Detta är min rabb.' Men när månen gick ner sade han: 'Om min Rabb inte vägleder mig, är jag rädd att jag också kommer att bli en av dem som har gått vilse.' När han såg solen sade han: 'Detta är min rabb, det är den största.' Men när solen gick ner ropade han: 'O mitt folk, jag tar avstånd från allt som ni sätter vid Guds sida; jag vänder mig mot Honom som skapade himlarna och jorden, och jag kommer inte att vara en av dem som associerar andra med Honom.'" (Koranen 6:77-80)

De understrukna delarna visar tydligt att folket som Hazrat Ibrahim föddes bland hade en uppfattning om en Skapare av himlarna och jorden och om Honom som en Rabb, skild från de himmelska kropparna. Och hur skulle det kunna vara annorlunda med tanke på budskapet från Hazrat Nuh och att andra profeter fortsatte att sändas efter honom, särskilt bland besläktade folk som

'Aads och Thamuds folk. Man kan därför med säkerhet anta att Hazrat Ibrahim hade sin tro på Gud som Skaparen, att tacka sitt eget folk. Det som dock förbryllade honom, även vid den späda ålder då ovanstående händelse inträffade, var giltigheten av tron på de himmelska kropparna som deltagare i gudomligheten och därmed värdiga människors 'Ibadah tillsammans med Gud. [Det kan nämnas i detta sammanhang, att enligt arkitektoniska utgrävningar i Ur - som var Hazrat Ibrahims hem - verkar det som om människorna i det området dyrkade månen som de kallade "Nannar".

I landet bredvid deras dyrkades solen, och den kallades "Shammash." Hazrat Ibrahims land grundades av en kung som hette Uranmuw, ett namn som arabisiserades till Namrud. Detta namn blev senare titeln för kungarna på samma sätt som efterträdarna till Nazam-ul-Mulk, som grundade staten Hyderabad i Indien, kom att kallas Nizams.

Det var Hazrat Ibrahims eget sökande efter sanningen och hans observation av stjärnorna, månen och solen, samt fenomenet av deras uppgång och nedgång, som i kombination med gudomligt inspirerad intuition ledde honom till den rätta slutsatsen att det inte finns någon annan Rabb än universums Skapare.

Maulana Maududi tar upp detta i sin ”**Tafhim-ul-Qur'an**” och förklarar varför det i Koranen står "*När natten kom över honom...*" och varför Hazrat Ibrahim inte hade märkt fenomenet tidigare, trots att det inträffade dagligen. Det har spekulerats i att han kanske hade vuxit upp i en grotta och därför inte hade sett himlakropparna förrän denna händelse inträffade. Den faktiska förklaringen är dock att det finns många dagliga företeelser som vi ser, men vars betydelse undgår oss tills ett ögonblick då Gud låter oss förstå det. Ett exempel är att äpplen och andra frukter har fallit från träd i evigheter, men det var först Newton som drog slutsatsen om tyngdlagen.

När Hazrat Ibrahim såg månen gå ner, uttryckte han sin oro över att om hans Rabb, Allah, inte vägledde honom, skulle även han kunna luras av de himmelska fenomenen, precis som så många andra före honom. När han senare blev befalldes som profet och började kalla människor till Gud, avslutade han en av sina predikningar med orden:

"*Varför skulle jag vara rädd för dem ni associerar med Gud, medan ni själva inte är rädda när ni gör dem till Hans medskapare, trots att Han inte har gett något tillstånd för det?*" (Koranen 6:81)

Vid andra tillfällen sa han:
"*Jag förnekar och förkastar alla dem ni tillber utöver Gud*." (Koranen 19:48)
"*Den enda Rabb är Han, som är himlarnas och jordens Rabb, Han som skapade dem. Ger ni er 'ibadah till andra än Honom, som inte har någon makt att göra er gott eller ont?*" (Koranen 21:56-66)
"Vem är det ni ger er 'ibadah till? Skulle ni hellre dyrka ilahs som ni själva har föreställt er? Om så är fallet, vad tänker ni om Gud, Rabb över hela skapelsen?"
(Koranen 37:85-87)
"Vad gäller mig och mina medmuslimer, så har vi ingenting alls att göra med er och alla de andra, utom Allah, som ni ger er 'ibadah till. Vi avvisar era vägar som falska, och från och med nu kommer det endast finnas hat och fiendskap mellan er och oss, såvida och tills ni ändrar er tro och börjar tro på Allah ensam (som 'Ilah och Rabb)."
(Quran 60:4)

Det är tydligt från dessa ord att de som tilltalades inte var helt okunniga om Gud eller förnekade Honom, eller att de inte hade någon uppfattning om Hans roll som Rabb över all skapelse och Ilah. Deras misstag låg i att tilldela andra rollen som partners i gudomlighet och, i den första och andra meningen av termen, även i Rububiyyah. Detta är anledningen till att det i hela koranen inte finns ett enda uttalande av Hazrat Ibrahim som skulle visa att han försökte övertyga sitt folk om Guds existens eller Hans roll som Ilah och Rabb. **Hans hela ansträngning låg i att betona att Gud ensam är Rabb och Ilah, med uteslutande av alla andra i alla bemärkelser av båda orden.**
Tänk till exempel på diskussionen mellan honom och Namrud, kungen, som beskrivs i Qur'anen som följer:
"Har du (O' Muhammad) hört berättelsen om den som argumenterade med Ibrahim om vem Ibrahim trodde vara hans Rabb, (argumenterade) på grund av sitt kungadöme, en gåva från Allah, som hade gett honom högmod! När Ibrahim sa: 'Min Rabb är Den som har makten över liv och död,' svarade han: 'Jag har också makt över liv och död.' Då sa Ibrahim till honom: '(Givet att det är så, men) Allah får solen att gå upp i öst, så (om du är en rabb) låt den gå upp i väst,' vilket helt förvirrade den otroende."
(Koranen 2:258)

Argumentationen här verkar, utifrån hur den beskrivs, inte handla om huruvida Gud existerade eller inte, utan om vem Ibrahim ansåg vara sin Rabb. Anledningen var, för det första, att kungen kom från ett folk som trodde på Guds existens. För det andra, såvida inte all förnuft hade lämnat honom helt, kunde han uppenbarligen inte göra ett så dumt påstående som att vara

skaparen av himlarna och jorden, eller den som fick solen och månen att röra sig i sina banor. Allt han påstod var att han inom sitt eget rike var rabb. Och detta påstående, bör det tilläggas, var inte i den första och andra meningen av termen, eftersom rububiyyah i dessa meningar tillskrevs himlakropparna; de meningar i vilka han gjorde anspråk på att vara rabb var den tredje, fjärde och femte, och det endast inom sitt eget rikes gränser. Med andra ord, vad hans påstående innebar var: "Jag är herren över detta land. Alla dess människor är mina tjänare. Jag är suveränen eftersom de alla erkänner mig som sådan, och mitt ord är därför lag för dem. Det finns ingen högre auktoritet än min." Det är tydligt från de verser som citerades ovan att hans anspråk enbart grundade sig på de pretentioner han hade gett sig själv som kung. När han därför fick veta att en ung man vid namn Ibrahim (må frid vara över honom) varken trodde på himlakropparnas rububiyyah i övernaturlig mening eller på kungens i den temporära och sociala meningen, blev han naturligtvis förvånad och kallade honom till sig och frågade vem det var som han erkände som sin Rabb. Hazrat Ibrahims första svar var: 'Den som har makten över liv och död.' Men betydelsen av detta gick förlorad för kungen, som svarade med påståendet att även han hade samma makt: han kunde låta avrätta någon, och han kunde skona någons liv om han ville."

"Då gav Hazrat Ibrahim det andra svaret, som i praktiken betydde: 'Jag erkänner endast Gud som min Rabb. För mig är Han ensam Rabb i alla betydelser av ordet. Hur kan det finnas någon rububiyyah för någon annan när ingen annan kan förändra det minsta hur solen går upp eller ner?'
Detta argument öppnade kungens ögon, och han insåg genast att Allah, som universums suverän, gjorde hans eget anspråk på att vara en rabb till inget annat än en falsk pretention. Men hans självviskhet och familjens intressen överskuggade hans bättre förnuft, och trots att sanningen gick upp för honom kunde han inte förmå sig att ge upp sin höga status som sin egen herre och följa den väg som Guds profet hade visat honom. Det är därför Koranen, efter att ha återgett händelsen, tillägger: *'Och Allah visar inte den rätta vägen för överträdare,*' det vill säga att efter att ha sett sanningen borde kungen ha böjt sig för den, men eftersom han inte gjorde det och istället valde att fortsätta sitt autokratiska styre och hävdade att hans ord var den yttersta lagen, emot sina egna verkliga intressen, så visade inte Gud honom ytterligare ljus, eftersom Han inte påtvingar sin vägledning på någon som inte uppriktigt söker sanningen.

Luts folk

Nästa i historisk ordning är folket i Sodom, vars uppgift att reformera anförtroddes Hazrat Ibrahims brorson, Lut (må frid vara över dem båda). Från Koranen vet vi också om dessa människor att medan de varken förnekade Guds existens eller att Han var Skaparen och Rabb i de första och andra betydelserna av ordet, så vägrade de erkänna Honom som sådan i den tredje, fjärde och femte meningen, och avvisade också Profeten Luts auktoritet som Hans betrodda representant för att fastställa lagen för deras uppförande. Vad de ville var att bli lämnade ifred för att göra som de behagade, och detta var deras verkliga brott och anledningen till att de drog Guds vrede över sina huvuden. Detta är vad Koranen säger om dem:

När deras släkting Lut sa till dem: *'Ska ni inte frukta Gud? Se! Jag är en betrodd budbärare till er (från Gud). Därför (tro på vad jag säger och) försök rädda er själva från Guds vrede, och gör som jag säger till er. Jag begär inget för mig själv, för min belöning ligger hos Gud. Vänder ni er, till skillnad från hela resten av mänskligheten, till pojkar (för er sexuella tillfredsställelse) och lämnar åt sidan de hustrur er Rabb har skapat för er för detta syfte? Sannerligen är ni de värsta av överträdare.'*

(Koranen 26:161-166)

Det är uppenbart att dessa ord endast kunde ha riktats till ett folk som inte förnekade Guds existens eller Hans roll som Skaparen och Försörjaren. Och det är därför de inte svarade med att fråga vem Gud var, eller hur Han kunde påstå sig vara Skaparen, eller hur Han blev deras Rabb. Vad de istället sa var: *'Lyssna, Lut, om du inte slutar med din förkunnelse, så kommer du med säkerhet att bli fördriven från landet*.' (Koranen 26:167)

På ett annat ställe formuleras saken på följande sätt:

Och (vi sände) Lut (till hans folk som vår budbärare) och när han sa till dem: *'Ni begår en obscenitet som ingen i världen någonsin tidigare har begått. Ni tillfredsställer era sexuella lustar med pojkar, begår vägöverfall och ägnar er öppet åt obsceniteter i era samlingar'. Deras enda svar var: Om du har rätt i det du säger, så låt Guds vrede falla över våra huvuden.*'

(Koranen 29:28-29)

Kan dessa ord ha yttrats av ett folk som inte trodde på existensen av Gud'. Uppenbarligen var deras verkliga brott inte förnekandet av att han var Ilah och Rabben utan att medan de trodde på att Honom var båda i övernaturlig mening, vägrade de att följa efter Hans lag och att acceptera Hans budbärares vägledning i det moraliska, sociala och kulturella sfärer.

Shu'aib's folk

Nästa folk är Madyan och Aika (det forntida namnet på Tabuk), till vilka Hazrat Shu'aib (må frid vara över honom) sändes som profet. Vi vet att dessa människor var ättlingar till Hazrat Ibrahim (må frid vara över honom), så det kan inte vara fråga om att de inte kände till Gud eller inte trodde på Honom som Ilah och Rabb. De var i själva verket ett folk som ursprungligen hade varit muslimer, men vars tro och uppförande hade fördärvats med tiden. Det verkar till och med, utifrån Koranen, som att de hävdade att de var troende, eftersom Hazrat Shu'aib upprepade gånger sa till dem: "Om ni verkligen tror"; "Om ni verkligen är troende." En granskning av hans tal och deras svar visar tydligt att de både trodde på Allah och erkände Honom som Ilah och Rabb, men att de gjorde två stora fel. För det första, i övernaturlig bemärkelse associerade de andra med Honom som också var deras ilah och rabb och gav därför inte Honom sin 'ibadah dvs. uteslutande (dyrkan). För det andra ansåg de att Hans roll som Rabb inte sträckte sig till att ha auktoritet över att fastställa lagar för moralisk, social, ekonomisk och kulturell reglering, eller så hävdade de att de hade frihet att handla efter eget tycke i dessa sfärer:

Och till folket i Madyan sände vi deras släkting Shu'aib (som sade till dem): "*O mitt folk, ge er 'ibadah till Allah (ensamt), för det finns ingen ilah förutom Honom; sannerligen har klar vägledning kommit till er från er Rabb, så ge människor rättvis vikt och mått och beröva dem inte deras rättmätiga del, och orsaka inte oreda på jorden efter att den renats från korruption; detta är den bättre vägen för er, om ni verkligen är troende... Och om en grupp bland er tror på den vägledning jag har blivit sänd med, och en annan inte, så vänta tills Gud avgör mellan oss, och Han ensam är den bästa av alla domare."*
(Koranen 7:85-87)

(Och Shu'aib sade till dem): "O mitt folk, ge full vikt och väg rättvist, och åsamka inte människor förluster, och gå inte runt och skapa oreda på jorden; den vinst som lämnas till er genom Guds nåd är mer fördelaktig för er, om ni (verkligen) tror; och (naturligtvis) är jag inte förmyndare över er moral."
Allt de kunde säga var: "Ger din bön till Gud (på ditt eget speciella sätt) dig, O Shu'aib, rätten att säga till oss att ge upp de som vi har ärvt vår tillbedjan av från våra förfäder, eller att vi inte ska sköta våra affärer som vi vill? Du är verkligen den tålmodige och förnuftige!"
(Koranen 11:85-87)

De kursiverade orden visar tydligt att felet hos dessa människor låg i att missförstå omfattningen av Guds rububiyyah, som de trodde hade en begränsad räckvidd.

Nästa folk är Madyan och Aika (det forntida namnet på Tabuk), till vilka profeten Hazrat Shu'aib (må frid vara över honom) sändes. Vi vet att dessa människor var ättlingar till Hazrat Ibrahim (må frid vara över honom), så det finns ingen tvekan om att de kände till Gud och trodde på Honom som både Ilah och Rabb.
De var ett folk som från början varit muslimer, men deras tro och beteende hade med tiden fördärvats. Faktum är att det framgår av Koranen att de hävdade att de var troende, eftersom Hazrat Shu'aib gång på gång säger till dem: "*Om ni verkligen tror*" och "*Om ni verkligen är troende*." En genomgång av hans förmaningar och deras svar visar tydligt att de trodde på Allah och erkände Honom som Ilah och Rabb, men att de gick vilse på två punkter. För det första associerade de, i övernaturlig mening, andra med Honom som också deras olika ilah och rabb och gav därför inte sin tillbedjan ('ibadah) enbart till Honom. **För det andra ansåg de att Hans roll som Rabb inte sträckte sig till att fastställa regler för moral, samhälle, ekonomi och kultur, eller så hävdade de att de hade rätt att själva bestämma inom dessa områden**:

"Till folket i Madyan sände vi deras släkting Shu'aib, som sa till dem: 'O mitt folk, tillbe Allah (ensamt), för det finns ingen annan ilah än Han. Sannerligen har vägledning kommit till er från er Rabb. Ge människor full vikt och mått, och beröva dem inte deras rätt, och skapa inte oreda på jorden efter att den har blivit fri från korruption; detta är bättre för er, om ni verkligen är troende... Om en del av er tror på den vägledning jag har förts med, och andra inte gör det, så vänta tills Gud avgör mellan oss, för Han är den bästa av domare.'
(Koranen 7:85-87)

Shu'aib sa också till dem: '*O mitt folk, ge full vikt och väg rättvist, åsamka inte människor förluster, och gå inte runt och skapa oreda på jorden. Den vinst ni får genom Guds nåd är mer fördelaktig för er, om ni verkligen tror; och jag är inte någon förmyndare över er moral.'*
Deras enda svar var: '*Ger din bön till Gud dig, Shu'aib, rätt att säga åt oss att överge vad våra förfäder tillbett, eller att vi inte får sköta våra affärer som vi själva vill? Du är verkligen tålmodig och klok!'*
(Koranen 11:85-87)

De kursiverade orden visar tydligt att dessa människor missförstod omfattningen av Guds rububiyyah, som de trodde var begränsad.

Faraoh och hans folk

Nästa ämne är faraon och hans folk, kring vilka det finns ännu större missuppfattningar än i fallet med Namrud och hans folk. Den allmänt spridda uppfattningen är att faraon inte bara förnekade Guds existens utan också själv påstod sig vara Gud, det vill säga, att han blivit så vilseledd att han ansåg sig vara skaparen av himlen och jorden, och att hans folk var så utan förnuft att de okritiskt godtog ett sådant påstående. Koranen och historien visar däremot att det fanns lite skillnad mellan hans folk och Namruds folk när det gäller deras tro på Gud som både Ilah (Gud) och Rabb (Herre). Den enda skillnaden var förekomsten av en rasistisk inställning mot Israels folk, som fick egyptierna att vägra erkänna Gud öppet som Ilah och Rabb, även om de visste att Han existerade, precis som många som påstår sig vara ateister i vår egen tid.

Fakta är att efter att ha fått hög auktoritet av kungen, hade Hazrat Yousuf (fred vare med honom) strävat till det yttersta för att föra folket till Islams väg, och effekterna av hans ansträngningar varade ända fram till Hazrat Moses (fred vare med honom) tid. Även om inte alla hade accepterat den sanna tron, fanns det ingen efter Hazrat Yousufs tid, som var helt okunnig om Guds existens eller om att Han var den ende Skaparen av himlen och jorden. Inte bara det, utan Hazrat Yousufs undervisning hade också ingjutit i alla uppfattningen om att Gud var både Ilah (Gud) och Rabb (Herre) i en övernaturlig mening, så det fanns ingen som förnekade Hans existens.

De som höll fast vid sina felaktiga trosuppfattningar, begick sitt misstag genom att tillskriva andra med Honom (flera gudar eller makter). Effekterna av Hazrat Yousufs undervisning hade inte helt dött ut ens vid Hazrat Moses tid (Mose, fred vare med honom). [Om man skulle tro på vad som står i Gamla testamentet, verkar det som om ungefär en femtedel av Egyptens befolkning över tid hade kommit att acceptera Hazrat Yousufs tro (fred vare med honom). Det totala antalet israeliter som lämnade Egypten med Hazrat Mose (fred vare med honom) sägs ha varit cirka två miljoner, medan Egyptens totala befolkning vid den tiden tros ha varit mer än hundra miljoner.

Tyvärr benämns alla dessa två miljoner i Gamla testamentet som Israels barn, vilket verkar osannolikt, eftersom avkomlingarna till Hazrat Yaqoobs (Jakob, fred vare med honom) tolv söner knappast kan ha vuxit till två miljoner under en period av cirka fyra århundraden. Den enda rimliga slutsatsen man kan dra

av detta är att ett stort antal icke-israeliter också hade accepterat israeliternas religion—som i grunden var Islams religion—och hade lämnat landet tillsammans med israeliterna. (Antalet, för övrigt, visar tydligt hur omfattande tabligh-arbetet [missionärsarbetet] utfördes av Hazrat Yousuf och hans efterföljare). A. A. Maududi]. Detta faktum bekräftas tydligt genom talet som en koptisk ädling höll vid Faraos hov, en man som hade blivit muslim men ännu inte öppet deklarerat sin tro, och som, när han fick höra om Faraos beslut att avrätta Hazrat Mose (fred vare med honom), modigt protesterade med följande ord:

Vill ni döda en man endast för att han säger att hans Rabb (Herre) är Allah ensam, trots att han kommer till er med tydliga tecken från er Rabb? Om han ljuger, då är lögnen hans ansvar. Men om han talar sanning, då kommer säkerligen något av det han varnar er för att drabba er. Sannerligen, Allah vägleder inte den som går för långt i lögn och orättfärdighet. Mina människor, landet tillhör visserligen er, men vem ska rädda oss om Allahs straff drabbar oss? Jag fruktar allvarligt att ni kommer att möta samma öde som mäktiga nationer före er, såsom Nuhs (Noas) folk, Aad och Thamud, och andra efter dem, som begick orätt.

Och kom ni inte ihåg när Yousuf kom till er med tydliga tecken (från Gud) men ni fortsatte att hysa tvivel? När han dog, sade ni att Allah inte skulle sända någon annan profet efter honom. Och är det inte märkligt, mitt folk, att medan jag kallar er till frälsningens väg, kallar ni mig till den väg som leder till Elden (Helvetet)? Vad ni vill är att jag ska begå kufr (otro) gentemot Allah, och associera andra med Honom, sådana som jag inte har någon visshet om att de är Hans medarbetare. Min uppmaning till er är att ni vänder er till den Ende (Gud) som är den Mäktige och den Mycket Förlåtande! (Koranen 40:28-40)

Hela detta tal vittnar om att trots att flera århundraden hade passerat, hade intrycket av Hazrat Yousufs (fred vare med honom) stora personlighet fortfarande levt kvar. På grund av hans undervisning hade egyptierna ännu inte sjunkit så djupt i okunnighet att de helt saknade kännedom om Guds existens eller inte visste att Han var både Rabb (Herre) och Ilah (Gud), eller att Han är Herren och mästaren över hela naturen och att Hans vrede är något att frukta. Den sista meningen visar faktiskt tydligt att de inte helt förnekade Gud som Ilah och Rabb, men att deras misstag låg i att de associerade andra med Honom.

Det enda som kan verka skapa tvivel om den tidigare förklaringen är att när Hazrat Musa (fred vare med honom) meddelade Farao att han och hans bror

Hazrat Haroon (Aron, fred vare med honom) hade blivit sända till honom som sändebud från "*Rabb-al-'aalameen*" (världarnas Herre), så svarade Farao med frågan: "Och vem är denne *Rabb-al-'aalameen*?" Han beordrade också sin minister, Haman, att bygga ett skyskrapsliknande torn, så att han kunde "se" Hazrat Musas Gud från dess höjder. Farao hotade även att fängsla Hazrat Musa om han tog någon annan än honom (Farao) som sin Ilah (Gud), och lät proklamera över hela landet att han själv var deras högsta rabb (troligen för att förhindra att folket påverkades av Hazrat Musas undervisning). Han sade till sina ädlingar att han inte kände till någon annan än sig själv som deras ilah. Uttalanden som dessa kan onekligen ge intrycket av att Farao förnekade Guds existens helt, inte hade någon föreställning om "*Rabb-al-'aalameen*", och ansåg sig själv vara den enda guden i världen.

Faktum verkar dock vara att hela Faraos attityd var inspirerad av hans rasistiska fördomar. Hazrat Yousuf (fred vare med honom) hade inte bara spridit Islam, utan genom sin höga ställning hade han också bidragit till att israeliterna fick en dominerande position i landet, som de höll i tre till fyra hundra år. Sedan började fröna till egyptisk nationalism gro, och till slut blev israeliterna avsatta från sin position och en nationalistisk egyptisk dynasti tog makten. De nya härskarna nöjde sig inte med att bara nedvärdera israeliterna, utan tog även medvetna steg för att utplåna alla spår från Hazrat Yousufs tid och återuppliva civilisationen och kulturen från deras egen tidigare okunnighetens era.

Mot denna bakgrund, när Hazrat Mose (fred vare med honom), en israelit, framträdde som Guds budbärare, fruktade egyptierna naturligtvis att israeliterna skulle återfå sin tidigare prestige och dominans, och att de själva skulle förlora den makt de nyligen hade återtagit. Det var på grund av dessa rädslor, samt de egyptiska nationalistiska och rasistiska fördomarna, och den därav följande naturliga fientlighet mellan de två folken, som Farao upprepade gånger försökte förvirra och försvåra Hazrat Moses mission (fred vare med honom) för att stoppa den.

Till exempel, när han frågade: "Och vem är denne *Rabb-al-'aalameen*?" var det inte för att han inte visste vad orden betydde eller vem de syftade på. Han visste det mycket väl, vilket hans egna uttalanden vid andra tillfällen visar. Till exempel, när han försökte försäkra sitt folk om att Hazrat Mose (fred vare med honom) inte var en gudomlig budbärare, reste han invändningen:
(Och om han verkligen är en profet), varför har det då inte sänts ner gyllene armband för honom, eller varför följs han inte av änglar i procession?
(Koranen 43:53)

Kan sådana ord ha yttrats av en person som saknar någon uppfattning om Gud eller änglarna? Vid ett annat tillfälle utväxlades följande ord mellan honom och Hazrat Musa (frid vare med honom):

Då sade (faraon) till honom: "*Jag kan bara tro att du har förlorat förståndet." (Varpå) Musa svarade: "Du vet mycket väl att det är ingen annan än världarnas Herre som har sänt ner dessa uppenbara tecken, och jag (å min sida) tror att du, o farao, är dömd."* (Koranen 17:101-102)

På ett annat ställe i Koranen beskriver Gud tillståndet hos faraos folk med följande ord:

Och när våra tecken blev helt uppenbara för dem, sade de: "Detta är säkerligen magi." I sitt inre hade deras hjärtan blivit övertygade (om att det inte var magi utan sanningen), men de vägrade erkänna detta på grund av ren ondska och envis upproriskhet. (Koranen 27:13-11)

Och sedan sade Musa till dem: "*Ve er! Förtala inte Gud; för (om ni gör det) kommer Han att förgöra er genom straff, och den som har begått förtal har endast lidit förlust.*" När de hörde detta började de tvista sinsemellan och höll hemliga rådslag, där det sades: "*Detta är sannerligen ett par trollkarlar som syftar till att driva bort er från ert land och göra slut på era kära traditioner och sätt att leva*." (Koranen 20:61-63)

De kunde bara ha börjat tvista efter att ha blivit varnade för det gudomliga straffet och för straffet för att förtala, eftersom det fortfarande fanns några rester av uppfattningen om Guds storhet och makt, samt någon form av fruktan för Honom i deras hjärtan. Men när de härskande rasistiska nationalisterna talade om en möjlig politisk revolution om de skulle anta Musas tro (frid vare med honom) och väckte hotet om en ny israelisk dominans över Egypten, blev deras hjärtan återigen hårda, och de beslutade enhälligt att trotsa båda profeterna. Med detta klarlagt kan vi nu enkelt komma fram till den verkliga grunden för tvisten mellan Hazrat Musa (frid vare med honom) och faraon, se var faraons och hans folks fel låg, och i vilken mening han gjorde anspråk på att vara ilah och rabb. I detta sammanhang anges de verser i Koranen som verkar vara relevanta nedan:

Vid ett tillfälle frågade krigshetsarna bland faraos hovmän:

"Skulle du låta Musa och hans folk fritt sprida oordning i landet och ge upp din ilah?" [Vissa kommentatorer har läst ordet **aalihatika** i versen som *ilahatika*, baserat på antagandet att faraon själv påstod sig vara världarnas Herre, och har tolkat ordet *ilah* som dyrkan. Med andra ord, de översätter versen som *"att ge upp dig själv och din dyrkan"*. Men för det första är denna läsning av ordet sällsynt och strider mot den allmänna läsningen. För det andra är det antagande på vilket det bygger felaktigt från början. För det tredje kan **ilah* förutom dyrkan också betyda gudinna, och detta ord användes faktiskt i Arabien under okunnighetens tid för solen. Vi vet att solen var den högsta guden för egyptierna, och de kallade den Ra, och ordet farao betydde faktiskt ättling eller inkarnation av Ra, så att faraonerna ansåg sig vara inkarnationer av solguden Ra. A. A. Maududi] (Koranen 7:127)

Som svar på detta sade den som hade bekräftat sin tro på Hazrat Musa (frid vare med honom) till de andra:
"Det ni vill är att jag ska förneka Gud och sätta dem vid Hans sida om vilka jag inte har något giltigt bevis (på någon gudomlig status)." (Koranen 40:42)

När vi studerar dessa verser mot bakgrund av vad vi vet från arkeologisk forskning kan vi bara dra slutsatsen att både faraon själv och hans folk associerade några av sina gudar med den Ende Guden, som är den ende *Rabb* i *rububiyyahs* första och andra betydelser, och gav sin dyrkan till dem på den grunden. Uppenbarligen, om faraon hade gjort anspråk på att vara gud i övernaturlig mening, det vill säga om han hade antagit att han var härskare över hela universum och trott att ingen annan än han själv var *ilah* och *rabb* över jorden och himlarna, skulle han inte ha behövt dyrka någon gud alls.

2. The Qur'an also reports the Pharaoh to have said:

2. Koranen återger också att Farao sade:

(i) Till sina ädlingar: *"(Vad gäller mig) känner jag ingen ilah för er förutom mig själv.*" (Koranen 28:38)

(ii) Till Hazrat Musa (frid vare med honom): "*Om du tar någon annan än mig som din ilah, kommer jag säkert att kasta dig i fängelse.*" (Koranen 26:29)

Dessa ord betyder inte att Farao förnekade existensen av någon ilah förutom sig själv. Han avsåg endast att avvisa Hazrat Musas (frid vare med honom) kallelse. Denna kallelse var till Gud, inte bara som ilah i övernaturlig

bemärkelse, utan också som den Högsta Suveränen och den yttersta laggivaren i alla frågor, oavsett om de var politiska, kulturella eller sociala. Farao däremot ansåg att det inte fanns någon ilah förutom honom själv i politiska, kulturella och sociala frågor, och han hotade samtidigt Hazrat Musa med att om han tog någon annan som sin ilah i denna bemärkelse, skulle han hamna i fängelse.

Dessa verser visar också, och detta stöds både av historien och arkeologiska upptäckter, att Egyptens faraoner inte nöjde sig med att göra anspråk på absolut suveränitet, utan genom att påstå sig vara släkt med gudar hade de också anspråk på en särskild helighet för att ytterligare stärka sitt grepp om människors sinnen och hjärtan. I detta var de givetvis inte unika, eftersom många dynastier, förutom att göra anspråk på absolut suveränitet, också har lagt anspråk på en viss gudomlighet och gjort det nödvändigt för sina undersåtar att utföra olika dyrkanshandlingar inför dem.

Men detta var egentligen av sekundär betydelse, eftersom det verkliga syftet alltid var att konsolidera deras egen auktoritet, och anspråket på en viss gudomlighet var bara ett medel för att uppnå detta mål. Det är därför alla dessa dynastiers gudomlighet upphörde direkt, både i Egypten och på andra platser, så snart deras världsliga makt tog slut. Om något, överfördes den andliga överhögheten till de nya tronavsittarna.

3. Faraos verkliga anspråk var inte på gudomlighet i andlig mening, utan i politisk bemärkelse. Det var i den tredje och femte meningen av *rububiyyah* (härskarmakt) som han gjorde anspråk på att vara överherren över Egypten och dess folk, att vara herren över landet och allt som fanns där, med uteslutning av alla andra, och att ha den absoluta rätten att styra som han ville. Det var enbart han som hade den högsta auktoriteten, och enbart han var källan till allt kulturellt och socialt liv i Egypten. Ingen annan hade rätten att yttra sig i dessa frågor, eller att bestämma vad folket fick eller inte fick göra. Enligt Koranen var grunden för detta anspråk som följer:

Och Farao förkunnade i hela Egypten:
"*Är jag inte herren över detta land? Och flyter inte floderna här under min makt? Ser ni inte allt detta (och tror på det) jag säger?*" (Koranen 43:51)

Detta var samma grund som Namrud använde för sitt anspråk på att vara en *rabb*: "(Han, med sina egna anspråk, tvistade med Ibrahim om Honom som Ibrahim ansåg vara sin Rabb, enbart på den grunden att Gud hade skänkt honom kungadömet)" och på samma grund gjorde också kungen som regerade

Egypten under Hazrat Yousufs (frid vare med honom) tid anspråk på att vara sitt folks *rabb*.

4. Den verkliga konflikten mellan Hazrat Musa (frid vare med honom) och Farao samt hans ädlingar och följe var att den förre uppmanade folket att tro på ingen annan som *ilah* eller *rabb*, i någon mening av dessa termer, förutom Allah, världarnas Herre (*Rabb-al-'aalameen*), som ensam var *ilah* och r*abb* både i övernaturlig och i politisk, social och kulturell bemärkelse. Enbart Han var värdig dyrkan, och Hans ord var den enda lagen. Hazrat Musa (frid vare med honom) tillkännagav också att det var ingen annan än Allah som hade sänt honom till Farao och hans folk som Hans sändebud, för att göra Hans budskap känt genom honom. Maktens tyglar borde därför vara i hans händer och inte i Faraos (som, kom ihåg, var en upprorsman mot Gud). Detta ledde naturligtvis till att Farao och hans ädlingar hävdade att de två bröderna (Hazrat Musa och Hazrat Haroon, frid vare med dem båda) ville beröva dem deras makt och själva härska över landet, rensa ut den nuvarande tron och kulturen och införa sin egen:

Och Vi sände Musa med Våra tecken och tydliga bevis för auktoritet till Farao och hans ädlingar, men folket lydde Faraos ord, trots att han (sannerligen) inte hade rätt. (Koranen 11:96-97)

Och tidigare hade Vi prövat Faraos folk; en ädel profet hade kommit till dem och sagt till dem: "Överlämna auktoriteten över Guds skapelser till mig; jag är för er ett gudomligt sändebud och värdig all tillit, så var inte arroganta mot Gud, för jag kommer till er med tydliga bevis." (Koranen 44:17-19)

(Och, ni folk i Mekka:) *Sannerligen har Vi sänt till er ett sändebud som ska bära vittnesbörd mot er, på samma sätt som Vi sände ett sändebud till Farao; men Farao lydde inte sändebudet, och för detta grep Vi honom med en fruktansvärd straffdom.* (Koranen 73:15-16)

Farao frågade: *"(Och om ni inte erkänner våra gudar eller kungafamiljen som era olika rabbs, vem är då er Rabb?)" Musa svarade: "Samma som har gett allting i skapelsen dess egen form, struktur och egenskaper, och sedan lärde människan att använda dem.*" (Koranen 20:49-50)

Farao frågade: "Och vem skulle denna Rabb-al-'aalameen (Världarnas Herre) *vara?" Musa svarade: "Himlarnas och jordens Herre, och allt som är däremellan – om ni bara trodde." "Hör ni?" frågade Farao dem omkring honom. "Herren för*

er alla," lade Musa till, "och även era förfäders." "Denne självutnämnde gudomlige budbärare," sade Farao, "är sannerligen en galen man." "Österns och västerns Herre," svarade Musa, "och allt som är däremellan, om ni bara hade riktig förståelse." Farao svarade: "Var på din vakt, Musa. Om du vågar ta någon annan än mig som din ilah, ska du säkerligen hamna i fängelse." (Koranen 20:23-29)

Farao frågade: "Har du kommit till oss för att driva ut oss ur vårt land med hjälp av din magi, Musa?" (Koranen 20:57)

Och Farao sade: "Låt mig göra med Musa vad jag vill – att få honom dödad – och låt honom sedan kalla på sin Rabb för att rädda honom, för jag fruktar mycket att han kommer att förändra er tro eller störa landets frid." (Koranen 40:26)

De (Faraos ädlingar) sade: "De (Musa och Haroon) är bara två trollkarlar, som vill driva ut er från ert land med sin magi och göra slut på ert utmärkta levnadssätt." (Koranen 20:63)

Dessa verser klargör tydligt att samma missuppfattning om *rububiyyah* (herravälde) rådde i Nilens land som hade funnits bland andra forntida folk. Budskapet från Hazrat Musa och Hazrat Haroon (frid vare med dem båda) till egyptierna var också samma som profeternas budskap till sina respektive folk tidigare.

Judarna och de kristna

Efter Faraos folk kom israeliterna och de som antog den judiska eller kristna tron, näst i historisk ordning. För deras del kan det uppenbarligen inte vara tal om att de inte erkände Guds existens eller inte trodde på Honom som *Ilah* och *Rabb*. Koranen själv bekräftar deras tro på denna punkt. Frågan som därför uppstår handlar om det specifika fel som de karaktäriserades för i Koranen som *"de som gått vilse".* (Koranen 1:7)

Ett kort svar är:
Säg (O Muhammed): "*O, ni skriftens folk, överdriv inte i er tro och anta inte felaktiga föreställningar från dem som gått vilse före er, som vilselett många och själva avvikit från den raka vägen*." (Koranen 5:77)

Man kan dra slutsatsen att judar och kristna, i grunden, gjorde samma misstag som tidigare generationer. I deras fall härrörde detta från överdriven fromhet. Låt oss förklara detta med hjälp av Koranen:

(i) Judarna sa: "*Uzair (Esra) är Guds son," medan de kristna sa: "Isa (Jesus) är Guds son."* (Koranen 9:30)

(ii) Det var kufr (otro) av de kristna att säga att Gud är densamme som Jesus, Marias son, trots att Jesus själv sa: *"O Israels barn, tillbe Allah, som är er Rabb och min Rabb."* (Koranen 5:72)

(iii) Sannerligen, de som sa att Gud är en av tre begick kufr, för det finns endast en *Ilah*, och det finns ingen *ilah* förutom Honom.
ingen annan ilah (gud) finns än ilah (Gud), den Ende. (Koranen 5:73)

(iv) Och en dag (på Domedagen) kommer Gud att fråga: "*O Jesus, Marias son, sa du till människor att ta dig och din mor som ilahs vid sidan av Mig?" Jesus kommer att svara: "Ära vare dig! Hur skulle jag våga säga det som jag inte har rätt att yttra?"* (Koranen 5:116)

(v) Det tillkommer ingen person som, efter att ha fått Skriften och blivit utrustad med *hikmah* (visdom) och profetskap, skulle säga till människor att ge upp Gud och istället tillbe honom. Det är snarare passande att han skulle säga: "*Tro fast på Allah som er Rabb (Herre i alla bemärkelser), som det står skrivet i Hans bok och som ni själva lär er och undervisar andra om." Och det är inte heller passande att en profet skulle beordra människor att betrakta änglar och profeter som rabbs (sina herrar). Skulle han beordra kufr (otro) efter att ni har blivit muslimer?* (Koranen 3:79-80)

Vad vi lär oss från dessa verser är att det första misstaget som judar och kristna begick var att höja sina profeter, helgon och änglar till gudomlig status på grund av överdriven vördnad för dem. De trodde att dessa kunde påverka universums ordning och angelägenheter, bad till dem, behandlade dem som partners i *rububiyyah* (herravälde) och i gudomlighet i övernaturlig bemärkelse, samt trodde att de kunde förlåta synder och rädda dem från olyckor och motgångar.

Deras andra fel låg i att de till och med gjorde sina skrivare och eremiter till rabbiner, vid sidan av Gud (jfr. 9:31). Med andra ord, människorna vars verkliga funktion var att förklara Guds lag för andra och att moraliskt och andligt

reformera folket för att göra deras beteende i överensstämmelse med Guds föreskrifter, tilldelades gradvis auktoritet att själva bestämma vad som skulle betraktas som förbjudet och vad som var tillåtet, utan hänsyn till vad som stod i Skriften. De kunde förbjuda vilka handlingar de inte godkände och införa andra som de föredrog. På detta sätt föll både judar och kristna i samma grundläggande fel som folket av profeterna Nuh och Ibrahim (frid vare med dem båda), 'Aaditerna, Thamud och folket i Madyan och andra hade fallit i tidigare. Precis som dem gjorde de änglarna och sina religiösa ledare till partners med Gud i Rububiyyah i en övernaturlig mening, samt i moraliska, kulturella och politiska områden. Och så började de ta sina kulturella, ekonomiska, moraliska och politiska principer från människor, och bortsåg från de gudomliga påbuden, tills de nådde en punkt om vilken Koranen säger:

Har du märkt folket som fick en del av Guds Bok, men som (i stället för att göra den till grund för deras handlingar) trodde på jibt och taghoot? (Koranen 4:51)

Säg: "Skall jag berätta för dig vilka som har ett sämre öde hos Allah än till och med de fasiqs [En fasiq, enligt Koranen, är en som bryter sitt förbund med Allah, som bryter banden mellan Honom och Hans skapelser och mellan människa och människa, och som skapar oordning på jorden (jfr. not i Tafhim-ul-Qur'an. Vol.1. s.61, i förhållande till 2-27-2). A. A. Maududi]. *Det är de som drog på sig Guds förbannelse, de som väckte Hans vrede, och av vilka många förvandlades till apor och svin genom Hans Befallning, och som tillbad taghoot; de är de lägsta i rang och de mest vilseledda från den raka vägen."*
(Koranen 5:60)

Ordet *jibt* är en omfattande term för alla myter och vidskepelser, som inbegriper sådana vidskepliga saker som magi, ockultism, svart magi, nekromanti, häxkonst, spådom, divination, tron på talismaner eller lyckobringande stenar eller olycksbringande färger eller nummer eller naturfenomen, etc., eller på himlakropparnas inflytande på mänskliga angelägenheter. När det gäller *taghoot*, gäller denna term för varje person, grupp av personer, organisation eller institution, som istället för att underkasta sig Gud och Hans Påbud, gör uppror mot dem och praktiskt taget sätter upp sig själv eller sig själv som en gud istället, eller blir uppsatt så av folket. Så när judarna och de kristna begick de två felen som anges ovan, blev resultatet av det första att olika typer av vidskepliga föreställningar tog över deras sinnen och av det andra att deras skrivare och eremiter, etc., gradvis kom att anta samma rätt att tala om för folket vad de skulle göra och vad de inte skulle göra, som hade antagits av dem som var öppna rebeller mot Gud.

De otrogna i Mecka

Till sist kommer vi till de som bodde i Mecka, till vilka profeten Muhammad (må Guds frid vara över honom) sändes som Guds sändebud och till vilka Koranens budskap därför riktades direkt. Vad var naturen av deras fel? Var de okunniga om Gud, eller förnekade de Hans existens, och sändes det heliga sändebudet (må frid vara över honom) för att få dem att erkänna Hans existens? Eller förnekade de Hans vara Ilah och Rabb, och var det därför syftet med den heliga Koranen att övertyga dem om Hans gudom och *Rububiyyah*? Trotsade de Hans värdighet för dyrkan och tillbedjan, eller trodde de inte att Han kunde höra deras böner och besvara deras vädjanden? Trodde de att Lat, Manat och Uzza och Hubal och deras andra påstådda gudar var de verkliga skaparna, herrarna, planläggarna och organisatörerna och administratörerna av universum och försörjarna för alla varelser i det? Var deras gudar, enligt dem, källan till all lag och moraliska och sociala koder? När vi studerar Koranen finner vi alla dessa frågor besvarade med ett nej. De arabiska hedningarna erkände inte bara Guds existens utan de trodde också att Han var skaparen och herren över universum, såväl som deras egna gudar, och även Ilah och Rabb. Det var till Honom de riktade alla sina böner i sista hand, när allt annat misslyckades, och de erkände Hans rätt till deras tillbedjan och dyrkan. När det gäller deras gudar, trodde de varken att de var deras egna skapare och herrar eller universums, eller att de kunde ge vägledning i livets sociala och moraliska angelägenheter, jfr.

(i) *Säg till dem, O profet: "Vems är jorden och allt som finns på den? Säg mig, om ni vet." Deras svar kommer att bli: "Allt tillhör Allah." Fråga dem då: "Och ändå lyssnar ni inte?" Fråga, "Vem är Rabb för de sju himlarna och den Mäktiga Tronen," och de kommer att säga, "Det är Allah." Fråga dem då: "Och ändå fruktar ni inte?" Fråga, "Vems är suveräniteten över allt, och vem är det som ger skydd, men mot vars missnöje det inte finns något skydd? Säg mig, om ni vet." Och de kommer att säga, "Endast Allah har denna egenskap." Fråga dem då: "Om det är så, vad får er då att gå vilse?" Faktum är att vi har gett dem sanningen, men de praktiserar falskhet*. (Koranen 23:84-90)

(ii) *Det är Han, Allah, som gör det möjligt för er att resa över land och hav; ni går ombord på era skepp och seglar på dem och gläds åt gynnsamma vindar och sedan, helt plötsligt, kommer en stormvind, och vågorna slår mot skeppet från alla håll, och ni finner er fångade i en storm; ni ber då till Allah, mest fromt, med hjärtan fyllda av tro på endast Honom och säger, "Rädda oss från denna storm, ('O Herre,) och vi ska vara dina verkligen tacksamma tjänare." Men när Han har räddat er från stormen, går ni tillbaka igen och vänder ryggen åt sanningen och sprider uppror i landet*. (Koranen 10:22-23)

(iii) *Och när katastrofen drabbar er till havs, sviker alla de ni tillber utom Gud er (och det är verkligen Han ensam som räddar er), men när ni är säkra igen på land, vänder ni bort från Honom. Sannerligen, människan är en otacksam varelse!* (Koranen 17:67) När det gäller deras tro om deras gudar, frambringar Koranen dessa i deras egna ord, som följer:

(i) *De som tar andra än Gud som beskyddare säger: "Vi ger dem bara vår dyrkan för att de ska föra oss närmare Gud (eller medla för oss hos Honom)."* (Koranen 39:3)

(ii) Och de säger, *"Dessa (våra gudar) är våra medlare hos Gud."* (Koranen 10:18)

Att de inte hade några anspråk på att deras gudar på något sätt kunde ge vägledning i livets angelägenheter framgår tydligt av följande vers:

Fråga dem, O' Profet: "Finns det någon bland dem ni associerar med Gud, som kan vägleda er mot sanningen?" (Koranen 10:34)

Men när frågan ställs får den inget svar annat än tystnad. Ingen vågar påstå att Lat, Manat, Uzza eller någon annan av deras gudar ger vägledning till rätt tänkande och uppförande, eller lär ut rättvisans, fredens och harmoniernas vägar, eller ger kunskap om universums grundläggande verkligheter. Och så, när inget svar kommer, får profeten (må frid vara över honom) tillägga:

(Så mycket då för era gudar. När det gäller) *Allah, (Han) vägleder verkligen till sanningen. Och så, vem är värd att bli åtlydd - Han som vägleder mot sanningen, eller han som inte gör något av detta slag? Vad är det för fel på er? Varför kan ni inte vara förnuftiga, och hur kommer ni till era grundlösa slutsatser?* (Koranen 10:34)

Så är det, och vi står åter inför frågan om vad som egentligen var deras fel angående *rububiyyah*, som den Helige Profeten (må frid vara över honom) sökte att korrigera, och för vilket ändamål Allah uppenbarade den Heliga Koranen. När vi söker i Koranen för att finna ett svar, upptäcker vi att även i deras fall var de grundläggande felen samma två som förekommit bland de tidigare folk, nämligen:

(i) När det gäller gudomlighet och *rububiyyah* i övernaturlig mening, associerade de andra med Gud och trodde att på något sätt eller annat hade änglarna, de fromma männen och de himmelska kropparna också en del i orsakernas och verkningarnas värld. Och det är därför som de, i frågor om tillbedjan, böner och att söka hjälp, inte bara vände sig till Gud utan också till dessa andra som de trodde vara gudar.

(ii) När det gäller världsliga angelägenheter som kultur och politik, betraktade de inte Gud som *Rabb* i dessa frågor, utan tillskrev rätten att fastställa lagar till sina präster, sina hövdingar och de äldste i sina klaner eller stammar och följde deras befallningar.

Angående det första felet säger den Heliga Koranen följande:
Och bland människorna finns det de som tillber Allah, som om de vore på gränsen; om gott drabbar dem är de nöjda; men om prövande omständigheter inträffar, vänder de sig bort - förlorare i detta liv och i det kommande - en fullständig och total förlust. Sedan, när de har vänt sig bort från Allah, ropar de på dem som inte har någon makt att varken skada eller hjälpa dem - och detta är verkligen en avlägsen vilsenhet, för de kallar på dem för hjälp vars tillbedjan leder till mer förlust än vinst. Hur värdelös är den (påstådda) hjälparen, och hur ond en följeslagare! (Koranen 22:11-13)

Och istället för Allah ger de sin 'ibadah till dem som varken kan ge dem vinst eller skada, och de påstår att dessa är deras förebedjare hos Allah. Fråga dem, O' Profet: "Förmodar ni att ni kan tala om för Allah något som ni tror att Han inte vet om vare sig i himlarna eller på jorden? Ärad vare Han, och Han är fri från vad de associerar med Honom." (Koranen 10:17-18)

Säg (O' Profet): "Ger ni er 'ibadah till andra än Allah, som inte har makt att skada eller hjälpa er, medan Allah är Den Allhörande, Den Allvetande?" (Koranen 5:76)

Och när människan är i nöd, kallar hon på sin Rabb helhjärtat, men när Han har skänkt henne sin nåd, glömmer hon det som fick henne att be till Honom och börjar behandla andra som medgudar med Honom, som om de också hade en del i hennes förändrade lycka eller som om deras särskilda krafter, eller åtminstone deras förbön, ensamt förde det om, och därmed vilseleder andra från Allahs (Sanna) Väg. (Koranen 39:8)

Och allt gott i livet ni har är endast Allahs gåva, och när något ont drabbar er, är det till Honom ni riktar era böner, men när Han har vänt bort det från er, finns det några bland er som börjar tillskriva andra en del i er räddning och därigenom visar otacksamhet för Vår nåd. Så må det vara, gör vad ni vill, för snart ska ni förstå resultatet. Dessa är de människor som i sin okunnighet tillskriver andra en del av de gåvor som helt och hållet är Våra. Vid Gud, (alla) ni (som gör detta) kommer en dag helt säkert att ställas till svars för den falskhet ni begår. (Koranen 16:53-56)

När det gäller det andra felet, så är detta anklagelsen som Koranen gör som bevis:

Och på detta sätt fick många hedningar det att framstå som en god gärning att döda sina egna barn, påhejade av dem de associerade med Gud, för att leda dem till deras undergång och skapa förvirring i deras religion. (Koranen 6:138)

Det är uppenbart att de/det som associeras, som nämns här inte är avgudar eller gudar, utan de ledare och hövdingar som hade fått barnamord att framstå som en ädel handling i hedningarnas ögon, och som därmed hade förvrängt denna avskyvärda handling till att bli en del av den rena tro som hade kommit från Hazrat Ibrahim och Hazrat Isma'il (må frid vara över dem båda). Vidare karakteriseras inte dessa ledare här som medhjälpare i den meningen att de ansågs ha inflytande över universums angelägenheter, och hedningarna tillbad eller bad heller inte till dem. Detta var naturligtvis inte fallet. Men de benämns som medhjälpare i *rububiyyah* och gudomlighet eftersom hedningarna behandlade dem som om de hade den absoluta rätten att stifta lagar som de behagade, i kulturella, sociala, moraliska och religiösa frågor:

Har de tagit för sig påstådda medhjälpare med Gud som har givit dem lagar för religionen utan någon sanktion från Allah? (Koranen 42:21)

Vi kommer att diskutera den fulla betydelsen av termen *deen* senare och även kommentera denna vers i detalj, men vad som är tydligt här är att ledarnas och hövdingarnas lagstiftande i de frågor, som var en del av *deen*, och hedningarnas acceptans av dessa lagar som bindande regler, i själva verket innebar att ledarna och hövdingarna behandlades som medhjälpare med Allah, både i gudomlighet och *rububiyyah*.

Koranens budskap

Den föregående detaljerade utläggningen av de felaktiga uppfattningarna hos olika förislamiska folk gör det tydligt att från tidigast tid fram till uppenbarelsen av Koranen, nekade ingen av dem som nämnts och som kallades överträdare, vilseledda och bortkomna, faktiskt Guds existens, eller Hans roll som *Rabb* och *ilah*. Alla begick dock samma fel genom att dela upp attributen för *rububiyyah*, i dess fem olika betydelser, i två separata fack.

När det gällde sådana attribut för Allah som Hans roll som Uppfostrare, Försörjare och Beskyddare och Hjälpare av skapelsen i en transcendental mening, ansåg folket att dessa egenskaper var något åtskilda från resten. Även om de i denna sfär betraktade Allah som den Högsta *Rabb*, trodde de också att änglarna och olika gudar, jinner och osynliga krafter, stjärnorna och andra himlakroppar, profeterna och helgon samt andra heliga män också hade olika andelar i denna rububiyyah.

När det gäller de återstående attributen, nämligen Allahs roll som den Högsta Suveränen, auktoritetens Källa, den Högsta Lagstiftaren och den Högsta Herren över hela skapelsen osv., tillskrev folket antingen dessa roller helt till särskilda människor eller, även om de tillskrev dem till Gud i teorin, behandlade de i praktiken hela *rububiyyah* i moraliska, kulturella och politiska sfärer som att vara förbehållna dessa varelser.

Det var för att avlägsna båda dessa typer av missuppfattningar som de olika profeterna, från tid till annan (frid vare över dem), utsågs och slutligen skickade Allah Muhammed (frid vare över honom) som sin sista profet. Alla profeterna kallade människan till att tro att det bara fanns en Rabb, nämligen Allah, i alla de olika betydelserna av ordet, och att *rububiyyah* inte var delbar och att ingen del av den tillhörde någon skapad varelse. Ledningen och kontrollen av universum, betonade de, var centrerad i En Auktoritet, den Auktoritet som ensam hade skapat det, helt efter sin egen Storslagna Plan och syfte, och som utövade både de rättsligt och verkligt styre över alla dess angelägenheter , och ingen hade någon del varken i skapandet eller i driften av universum. Som Centrum för all auktoritet var Gud ensam *Rabb*, i alla ordets betydelser, både i obegripliga för vanliga och i människans världsliga angelägenheter. Han ensam var och är värdig all dyrkan, att vara föremål för all tillbedjan och bön. Han ensam hör alla böner och Han ensam är värdig vårt förtroende och kapabel att tillgodose alla behov. Han är samtidigt Konungen, Universums Herre och källan till all lag och auktoritet.

Och därför har Han ensam rätten att fastställa vad som är rätt och vad som är fel, och vad som bör eller inte bör göras. Det är i själva sakens natur en felaktig uppfattning att tänka på *rububiyyah* som något som kan delas upp i fack. Det är ett essentiellt och exklusivt attribut för Allah och är därför självklart och nödvändigt odelbart.

Denna kallelse från de olika profeterna (må frid vara med dem) återfinns på många ställen i Koranen, t.ex.:

Sannerligen, er Rabb är Allah (ensam) - Han som skapade himlarna och jorden på sex dagar, och sedan etablerade sig på den Mäktiga Tronen; Det är Han som drar natten som en slöja över dagen, var och en eftersträvar den andra i snabb följd; solen och månen, och stjärnorna är alla underkastade Hans Lag och Bud; Sannerligen, det är uppenbart att all skapelse är Hans, och auktoriteten också vilar hos Honom, och Välsignad är Han, världarnas Herre. (Koranen 7:54)

Fråga dem (O Profet), "Vem är det som ger er uppehälle från himlarna och jorden? Är det Han i vars makt hörsel och syn är, och som frambringar de levande från de döda och de döda från de levande, och som styr och reglerar alla angelägenheter?" (Om du frågar) kommer de att säga, "Det är Allah (som gör allt detta)." Fråga dem då, "Varför fruktar ni då inte Honom (och ändrar era vägar)?" (Säg): "Sådan är Allah, er verkliga och sanna Rabb, och utöver sanningen, vad återstår då annat än fel, och varför blir ni då vilseledda?" (Koranen 10:31-32)

Det är Han (som) skapade himlarna och jorden i sanning; Det är Han som får natten att överlappa dagen och dagen att överlappa natten, och gjorde, solen och månen underkastade (Hans Lag), var och en följer sin bana tills en bestämd tid... sådan är Gud, er Rabb; Hans är kungariket och det finns ingen ilah utom Han; varför vänder ni er då bort? (Koranen 39:5-6)

Allah är den som gjorde natten åt er så att ni kan finna vila och frid i den, och dagen där ni kan se ... Sådan är Allah, er Rabb, Skaparen av allt. Det finns ingen ilah utom Han; varför vilseleds ni då? ... Allah är den som gjorde jorden till en plats för er att bo och vila på, och himlen till ett tak över er, och gav er former; och goda former, och gav er god och hälsosam mat för er försörjning; sådan är Allah, er Rabb, och så, välsignad vare Han, världarnas Herre. Han ensam är den Levande (En); det finns ingen ilah utom Han, och till Honom ensam ska ni då rikta alla era böner. (Koranen 40:61-65)

*Och Allah (det var Han som) skapade er från lera... Han sammansmälter natten med dagen och dagen med natten, och gjorde solen och månen lydiga under Hans Lag, var och en följer sin bana tills en bestämd tid. Sådan är Allah, er Rabb; hos Honom vilar all suveränitet, medan de som ni kallar utöver Honom inte har någon sådan auktoritet; och om ni ropar på dem, hör de inte er bön och om de hörde, skulle de inte svara och på domens dag, skulle de (till er förlägenhet) förneka och förkasta ert förknippande av dem med G*ud.
(Koranen 35:11, 13-14)

Och till Honom tillhör allt som finns i himlarna och på jorden, och alla är ödmjukt lydiga och undergivna Honom… Han framställer för er en liknelse från er egen erfarenhet: Har någon av era slavar en andel i att äga något av det som Vi har skänkt er? Är de jämlika med er i ägande och användning av dessa ting? Fruktar ni dem som ni fruktar era jämlikar? Så här förklarar Vi argumenten för att visa vägen till sanningen för dem med visdom och förstånd, men de orättfärdiga följer bara sina egna grundlösa föreställningar… Därför (O Profet, och de av er som tror på honom), vänd er stadigt och sant till Tron; etablera Guds skapelseverk enligt den plan Han har format mänskligheten efter; låt det inte bli någon förändring i det verk Han har skapat. Detta är den raka och rätta vägen, men många bland människorna vet inte detta. (Koranen 30:26, 28-30)

Och (de orättfärdiga) uppskattade inte Gud (och Hans attribut) på rätt sätt, och (de kommer att se att) på Domens dag kommer Han att hålla jorden i sin näve, och himlarna kommer att rullas ihop i Hans högra hand; Välsignad är Han och långt över de (så kallade) partnerna som de associerar med Honom.
(Koranen 39:67)

Och all prisning tillhör Allah ensam, himlarnas Rabb och jordens Rabb, och alla världars Rabb; och till Honom tillhör all Storhet och Ära i himlarna och på jorden; och Han är upphöjd i Makt och den Allvise. (Koranen 45:36-37)

Han är himlarnas och jordens Rabb och allt som finns däremellan; så ge din 'ibadah till Honom (O Profet) och förbli ståndaktig i din dyrkan av Honom; (och) vet ni om något som är likt Honom? (Koranen 19:65)

Och Allah (ensam) känner himlarnas och jordens dolda verkligheter, och till Honom återförs alla ting, så ge din 'ibadah till Honom (ensam), och lita inte på någon annan än Honom. (Koranen 11:123)

Han är Österns och Västerns Rabb; Det finns ingen ilah utom Han, och så förtrösta alla dina angelägenheter åt Honom (ensam). (Koranen 73:9)

Sannerligen, detta brödraskap av ert (det vill säga alla profeters) är ett enda brödraskap, och Jag är er Rabb, därför ge er 'ibadah till Mig. Människor har delat rububiyyah och plikten av 'ibadah på eget bevåg (utan någon sanktion från Oss), och alla av dem kommer i slutändan att återvända till Oss.
(Koranen 21:92-93)

Lyssna och lyda det som har uppenbarats för er från er Rabb, och lyda inte andra än Honom (som påstådda beskyddare eller väktare). (Koranen 7:3)

Säg (O Profet): "O bokens folk: Förpliktiga er tro till det som är gemensamt mellan oss och er, att vi inte ger vår 'ibadah till någon annan än Allah och att vi inte associerar något med Honom, och att vi inte tar någon människa som rabb förutom Honom." (Koranen 3:64)

Säg: Jag söker skydd hos människornas (Ende) Rabb, människornas (Ende) Härskare och människornas (Ende) Ilah. (Koranen 114:1-3)

Så den som ser fram emot att möta sin Rabb, låt honom utföra rättfärdiga handlingar och inte associera något med sin dyrkan av Honom.
(Koranen 18:110)

De föregående verserna klargör så tydligt som möjligt att den heliga Koranen använder *rububiyyah* som exakt synonymt med suveränitet, och det begrepp av *Rabb* som den presenterar är att Allah är den Absoluta Härskaren över hela skapelsen, och dess ende Herre och Mästare, och som sådan:

Han är vår Uppfostrare, Försörjare och Upprätthållare, och för allt som utgör skapelsen; Det är Han som tar hand om alla våra behov, styr alla våra angelägenheter, och ensam är värdig att vi anförtro alla våra angelägenheter till Hans gottfinnande;
Det är just på grund av detta attribut som tron på Honom är den enda rätta grunden för att bygga upp strukturen för ett mänskligt liv på ett korrekt sätt, och endast genom att fästa sig vid Hans centrala Person är det möjligt att sammanföra olika individer och grupper och forma dem till en Ummah.

Han ensam är värdig all 'ibadah, underkastelse och dyrkan, för hela mänskligheten och andra skapelser; och Han ensam är Herre, Mästare och Härskare över oss själva och allt annat förutom.

De otrogna, vare sig araber eller andra, har alltid begått misstaget, vilket fortsätter även idag, att dela upp det omfattande begreppet *rububiyyah* i dess fem aspekter som om de kunde existera separat eller tilldelas olika varelser. Koranen förser oss med de mest övertygande och oemotsägliga argumenten om att universum är ett, och att det inte finns något utrymme alls i det för Högsta Auktoritet och *rububiyyah* att tillhöra någon annan än samma Varelse. Det faktum att universum är underkastat en högsta lag visar att *rububiyyah* endast är förbehållen Allah, som ensam förde universum till existens. Därför, den som tillskriver någon del av *rububiyyah* till någon annan än Honom söker bara att avvika från eller ignorera den yttersta grundläggande Verkligheten, att vända sig bort från universums Sanning, att göra uppror mot Sanningen, och genom att på detta sätt gå emot vad som existerar, skadar han endast sig själv och för med sig slutlig katastrof.

KAPITEL 3

IBADAH

Precis som de två andra grundläggande termerna som redan har behandlats, har även termen *'ibadah* flera olika betydelser, även om de alla är relaterade till varandra. Det grundläggande konceptet som antyds av rotordet *abd* är erkännandet av någon annan än sig själv som överordnad eller som har överhöghet, och att ge upp sin frihet och oberoende till förmån för honom. Detta innebär att man avstår från all form av motstånd eller olydnad gentemot honom och helt överlämnar sig till hans auktoritet. Eftersom slaveri eller underkastelse också innebär en liknande status, är den första associationen, som ordet väcker i sinnet hos en arab just denna faktor, nämligen slaveri eller underkastelse.

Eftersom en slavs primära roll är att lyda sin herre och utföra hans önskningar, bär ordet även betydelsen av underkastelse och lydnad. Vidare underkastar sig en slav inte bara sin herres vilja fysiskt, utan även mentalt accepterar han hans överhöghet, och om han samtidigt känner tacksamhet för sin herres vänlighet och välvilja, är han benägen att spontant gå utöver det vanliga för att lovprisa och visa respekt för sin herre. Han uttrycker och visar sin skyldighet på många olika sätt för att visa sin djupa tillgivenhet, på ett sätt som nästan liknar dyrkan,

även om detta uppenbarligen endast uppstår när det förutom fysisk underkastelse även finns en mental anknytning.

Det finns två andra betydelser som ordet eller dess derivat används i, men de är sekundära, och därför är det inte nödvändigt att gå in på dem vid detta tillfälle.

Koranens Användning av Termen

När vi studerar Koranen finner vi att ordet används helt och hållet i de tre betydelser som förklarats ovan, förutom att vid vissa tillfällen antyds både den första och den andra betydelsen, på andra ställen bara den andra och på ytterligare andra ställen bara den tredje. På vissa platser antyds alla tre. Här är exempel på användning i den första och andra betydelsen:

(i) *Sedan sände Vi Musa och hans bror Haroon med klara bevis på deras profetskap till Farao och hans ädlingar, men de behandlade dem med förakt på grund av högmod fött ur makt*. "*Skulle v*i," *sa de, "tro på två vanliga människor som oss själva, och dessutom från en nation som är befinner sig i slaveri under oss?*" (Koranen 23:45-47)

(ii) *Och Farao påminde Musa om att ha fostrat honom från barndomen, (varpå Musa svarade): "Vad gäller den plikt du påminner mig om, är det inte ett faktum att det endast skedde eftersom du gjort Bani Israel till dina slavar (utan vilket jag kanske aldrig hade kommit in i ditt hushåll)?*" (Koranen 26:18-23)

Orden '*aabidoon* och *'abbadta* som används i respektive verser antyder slaveri, underkastelse och lydnad. När Farao använde det första ordet om Hazrat Musas och Hazrat Haroons folk, menade han att Bani Israel befann sig i slaveri under egyptierna och helt underkastade dem. Och när Hazrat Musa (frid vare över honom) använde det andra ordet i sitt svar till Farao, menade han att Farao hade förslavat Bani Israel och fått dem att lyda hans vilja.

(iii) *O ni som tror! Ät av de rena och goda ting som Vi har skänkt er, och visa rättmätig tacksamhet till Gud, om ni verkligen ger 'ibadah till Honom ensam.* (Koranen 2:172)

Bakgrunden till denna vers är att, under förislamisk tid, införde araberna olika typer av restriktioner på sig själva gällande mat och dryck, i enlighet med sina prästers bud eller på grund av vidskepelser, som gått i arv från deras förfäder. När de dock antog islam, krävde Koranen att om de nu verkligen ansåg att de

var skyldiga *'ibadah* till Allah ensam, skulle de glömma alla dessa restriktioner och utan tvekan äta det som tilläts av islam. Idén är tydlig: om de nu verkligen hade underkastat sin vilja till Guds vilja, skulle de överge alla tabun som prästerna eller förfäderna infört, och istället följa endast de islamiska föreskrifterna i frågor om mat och dryck.

(iv) *Säg (O Profet): Ska jag berätta för er om ett öde värre än detta? Det är ödet för dem som Allah lade under sin förbannelse, som drog Hans vrede över sig, och många av dem blev förvandlade till apor och svin, och som gav *'ibadah* till taghoot.* (Koranen 5:60)

(v) *Och Vi sände profeter till alla folk (för att lära dem) att ge sin 'ibadah till Allah och inte till taghoot*. (Koranen 16:36)

(vi) *Och det finns glada nyheter för dem som gav upp *'ibadah* av taghoot och istället antog Allahs*. (Koranen 39:17)

I alla dessa tre verser betyder *'ibadah* av *taghoot* underkastelse till vad denna term står för, det vill säga varje stat, auktoritet eller ledarskap som i trots mot Gud får sin egen vilja att råda i landet, vare sig genom våld, skrämsel eller frestelse. Och enligt Koranen är att underkasta sig sådana auktoriteters påbud och lyda deras befallningar inget mindre än '*ibadah* av *taghoot*. [Nasser i Egypten och Bhutto i Pakistan var uppenbara exempel på *taghoot*. Det har funnits andra före dem, och det finns många samtida som försöker få sin vilja att råda mot Allahs och upphöjer personligheter eller sekulära kulturer som bättre alternativ, och glömmer att de en dag kommer att ställas till svars inför Allah utan någon jordisk auktoritet, faktiskt en gåva från Honom för deras prövning. Abu Asad Maududi]

Nu kommer vi till några verser där ordet används endast i den andra betydelsen, den av underkastelse eller lydnad:

(i) *O Adams barn, påbjöd jag inte er att ni inte skulle ge 'ibadah till Satan, för han är er uppenbara fiende?* (Koranen 36:60)

Som alla vet är det ingen som bokstavligen tillber Satan på det formella sättet, och i själva verket är han förbannad av hela världen. Så anklagelsen ovan, som kommer att riktas mot mänskligheten på Domens dag, betyder att människor som lydde Djävulens befallningar och lät sig vilseledas på den väg han visade, i själva verket gav sin *'ibadah* till honom.

(ii) *(Och när Domens dag kommer, ska Gud säga): "Samla alla de orättfärdiga och deras medbrottslingar, samt de gudar andra än Allah till vilka de gav sin 'ibadah och visa dem dörren till helvetet ..." Och de kommer att vända sig mot varandra i strid. Tillbedjarna kommer att säga: "Det är ni som brukade komma till oss från högra sidan (av makt och auktoritet)!" De som dyrkades ska svara: "Nej, (nu anklagar ni oss) men var det inte ni själva som inte hade någon tro och var i envis uppror (mot Gud).*" (Koranen 37:22-23, 27-30)

Om vi reflekterar över anklagelsen och motanklagelsen mellan dem som gav sin *'ibadah* och de som mottog den, finner vi att de senare inte här omfattar några gudar eller avgudar, utan religiösa eller andra "populära" ledare som kom till folket i skepnad av välgörare eller räddare av nationen eller befriare och ledde dem längs fel väg. Hänvisningen gäller människor i landet. Det är blind lydnad till sådana människor som här karakteriseras som *'ibadah*.

(iii) *De (judar och kristna) tog sina lärda män och präster till sina rabbs istället för Allah, och även Jesus, Marias son, trots att de inte blivit befallda att ge sin 'ibadah till någon annan än Allah*. (Koranen 9:31)

Här innebär inte att göra de lärda männen och prästerna till rabbs eller att ge dem *'ibadah* att man betraktar dem som gudar, utan att man gör dem till den enda auktoriteten för att bestämma vad som ska göras och vad som inte ska göras, och att man lyder deras befallningar utan att bry sig om att söka någon gudomlig eller profetisk sanktion bakom dem. Detta är den förklaring som den Heliga Profeten själv (frid vare över honom) gav, när frågan en gång ställdes till honom av en konvertit som tidigare hade varit kristen.

När det gäller den tredje betydelsen, nämligen dyrkan, har denna två aspekter: Den första är att utföra en eller flera av de olika dyrkningsriterna, såsom att buga inför personen eller saken, stå i hans eller dess närvaro med händerna vikta över bröstet, att offra framför den, etc., oavsett om personen eller saken betraktas som gud i sin egen rätt eller som någon som kan förmedla till en större gud eller har en del i styrningen av universum under kontroll av den guden.

Den andra är att tro på personen eller saken som någon som har kontroll över orsak och verkan, att be till honom, åkalla honom i tider av nöd eller prövning och söka hans beskydd mot fara eller katastrof.

Båda typerna av handlingar utgör enligt Koranen dyrkan, t.ex.,

(i) *Säg (O Profet): "Jag har förbjudits att dyrka dem som ni människor dyrkar utöver Allah, nu när jag har fått tydlig vägledning från min Rabb."*
(Koranen 40:66)

(ii) *(Och Ibrahim sade till sitt folk): "Och jag tar avstånd från er och vänder mig bort från er (alla) och från dem som ni åkallar utöver Allah, och jag ska istället kalla på min Rabb." Och när han hade vänt sig bort från dem och från dem de dyrkade utöver Allah, välsignade Vi honom med en son, Ishaq (Isak).*
(Koranen 19:48-49)

(iii) *Och vem är mer vilseledd än den som åkallar andra än Allah som inte kommer att ge honom något svar förrän på domens dag och som i själva verket inte ens är medvetna om att de blir åkallade; och när folket ska samlas på Domens dag, kommer de som så åkallades att vända sig emot dem och fördöma deras handlingar av dyrkan.* (Koranen 46:5-6)

I alla dessa tre verser förtydligar Koranen själv att det med *'ibadah* här menas att åkalla de påstådda gudarna eller be dem om hjälp.

(iv) *Å andra sidan brukade de dyrka jinnerna, och många trodde på dem.*
(Koranen 34:41)

Denna dyrkan av jinner (andar) förklaras senare så här:

(v) *Och bland människorna finns det några som söker beskydd hos några bland jinnerna*. (Koranen 72:6)

Med andra ord innebär att söka beskydd hos jinnerna att ge dem dyrkan och att tro att de har makt att ge sådant beskydd.
(v) *Den dag då Allah ska samla dem och de gudar de brukade dyrka utöver Honom, kommer Han att fråga de senare om det var de som vilseledde folket eller om det var folket som själva gick vilse. Och de kommer att svara: "Ära vare Dig! Hur skulle det kunna vara passande för oss att ta andra till beskyddare förutom Dig?"* (Koranen 25:17-18)

Personerna som åsyftas här som hade blivit dyrkade är, uppenbarligen, de heliga och de fromma, medan dyrkan av dem innebär en tro på att de besitter

några av de attribut som egentligen är gudomliga och att de är kapabla att lyssna på och besvara böner från någon långt borta. Att visa respekt för dem på detta sätt utgör dyrkan.

(vii) *Och på den dag då Allah ska samla dem och säga till änglarna: "Är det ni som de dyrkade?" och de kommer att svara: "Ära vare Dig! Vad har vi att göra med dem? Det är Dig vi betraktar som vår Beskyddare."* (Koranen 34:40-41)

Här betyder *'ibadah* av änglarna deras dyrkan, för vilken deras avgudabilder hölls på platser för dyrkan, och olika dyrkningsriter utfördes i hopp om att behaga dem, vinna deras gunst och få deras hjälp i världsliga angelägenheter.

(viii) *Och de brukade dyrka andra än Allah, de som inte hade makten att göra dem vare sig skada eller nytta, och de brukade säga: "Dessa är våra medlare hos Gud."* (Koranen 10:18)

(ix) *Och de som har tagit andra än Gud som sina hjälpare, och säger: "Vi utför inte handlingar av dyrkan gentemot dem förutom att de för oss närmare Gud."* (Koranen 39:3)

Här innebär de särskilda dyrkningshandlingarna också *'ibadah*, och det särskilda sättet på vilket detta görs är också antytt.

Alla ovanstående exempel illustrerar användningen av ordet *'ibadah* (eller ett eller flera av dess derivat) i en eller flera av de tre betydelserna, och vi måste nu ge några exempel på den omfattande användningen av ordet, som omfattar alla tre. Men innan vi gör det verkar det vara lämpligt att vara tydlig om en punkt.

I alla de verser som citerats ovan hänvisas det till dyrkan av andra än Allah. Där *'ibadah* innebär slaveri och underkastelse, är de som dyrkas antingen Djävulen, eller de som gör uppror mot Gud och har blivit *taghoots*, och som istället för att få folk att lyda Gud, gör det exklusivt för sig själva; eller de ledare (vare sig politiska eller religiösa) som ignorerar Koranens föreskrifter och får människor att följa de vägar de själva har utformat [t.ex. förespråkarna av Kemal Ataturks sätt och andra kätterska sekulära koncept, som öppet föredras framför islam, där rena muslimer förföljs och till och med förtalas som fiender till landet. Abu Asad Maududi]. När ordet faktiskt betyder dyrkan — det vill säga utförandet av olika dyrkningsriter, etc. — är de som dyrkas antingen helgon eller andra fromma människor, eller profeter som upphöjdes till gudomlig status i

varierande grad, i strid med deras egna läror; eller änglar eller jinner som, genom en missuppfattning, tros ha en del i gudomligheten; eller avgudar eller imaginära krafter eller andra fysiska representationer som blev föremål för dyrkan genom Djävulens insinuationer. Den Heliga Koranen förklarar alla sådana gudar eller objekt för dyrkan som falska, och deras "dyrkan" som felaktig, oavsett om det handlar om slaveri, lydnad eller faktisk utövning av dyrkningsriter. Allting, insisterar Koranen, är Guds skapelser och Hans slavar. De har ingen rätt att få någon form av dyrkan, och denna dyrkan ger inget annat än frustration och förnedring. Allah ensam är Herre över allt och alla, vare sig det är dessa gudar eller resten av skapelsen, och Han ensam har all makt och auktoritet och därför är Han ensam värd att dyrkas i någon av ordets betydelser:

(i) "*Sannerligen, de ni dyrkar är Guds skapelser som ni, så kalla på dem, och låt dem svara er (det vill säga besvara era böner), om ni har rätt." ... Och de ni kallar på utöver Honom, kan varken hjälpa er eller ens sig själva.*
(Koranen 7:194-197)

(ii) *Och de säger att Rahman (den Barmhärtige Guden) har tagit sig en son nu. Hur upphöjd är Han över en sådan sak! De (de påstådda sönerna) är faktiskt Hans skapelser som Han har ärat. (Och ändå, trots denna ära) vågar de inte öppna sin mun av sig själva för att göra någon underkastelse till Honom. De gör endast som Han befaller. Han vet vad som är synligt för dem och också vad som är dolt för dem. De kan inte medla hos Honom för någon (alls) förutom där Han själv vill gå med på en sådan medling. Och de är ständigt i vördnad inför Honom*. (Koranen 21:26-28)

(iii) *Och de har gjort gudinnor av änglar, som egentligen är Ar-Rahmans, den Barmhärtige Gudens, skapelser.* (Koranen 43:19)

(iv) *Och de har antagit någon form av blodsförhållande mellan Gud och jinnerna, trots att jinnerna själva vet att de en dag måste stå inför Honom och avlägga räkenskap för sitt beteende.* (Koranen 37:158)

(v*) Varken ansåg Jesus det vara under sin värdighet att vara en slav av Allah, eller änglarna; och den som anser det vara under sin värdighet att ge sig själv i slaveri till Allah, (var kan han då fly från Honom, och) Han kommer att samla dem alla till Sig.* (Koranen 4:172)

(vi) *Solen och månen följer båda banor (exakt) uträknade; och växterna och träden böjer sig båda i tillbedjan och underkastelse inför Allah (sin Skapare).* (Koranen 55:5-6)

(vii) *De sju himlarna och jorden, och alla varelser däri, förkunnar Hans ära; det finns inget som inte lovprisar Honom, men ni förstår det inte.* (Koranen 17:44)

(viii) *Och till Honom tillhör alla varelser i himlarna och på jorden, och alla är undergivna Hans befallningar.* (Koranen 30:26)

(ix) *Och det finns inte en varelse som rör sig utan att Han har grepp om dess pannlock (det vill säga fullständig kontroll över den).* (Koranen 11:56)

(x) *Det finns ingen enda varelse i himlarna eller på jorden som inte kommer till (Gud) den Nåderike som en bunden slav; Han tar räkenskap för dem (alla), och har räknat dem (alla) exakt. Och var och en av dem kommer ensam till Honom på Domens dag.* (Koranen 19:93-95)

(xi) *Säg: "O Gud! Makten och Väldets Herre, Du ger makt åt vem Du vill, och Du fråntar makt från vem Du vill; Du ger ära åt vem Du vill, och Du sänker vem Du vill. I Din hand är allt gott [Det vill säga, inget gott kan komma till någon varelse om inte Allah vill det. Abu Asad Maududi]. Sannerligen, Du har (all) makt över allt."* (Koranen 3:26)

Efter att ha klargjort kategoriskt att alla som dyrkas utöver Allah i någon form, var eller är inget mer än Hans skapelser och slavar utan någon egen makt eller auktoritet, kräver Koranen av alla människor och jinner att *'ibadah* i vilken form det än tar, måste vara exklusivt för Allah. Allt slaveri, underkastelse och dyrkan ska riktas till eller vara för Honom ensam, och det ska inte finnas den minsta antydan om dessa saker för någon annan:

(i) *Och Vi sände en budbärare till varje folk med budskapet att de skulle ge sin 'ibadah till Allah och avstå från att ge den till taghoot.* (Koranen 16:36)

(ii) *Glada nyheter är för dem som vände sig bort från 'ibadah av taghoot och istället vände sig till Allah.* (Koranen 39:17)

(iii) *Påbjöd Jag inte er, O Adams barn, att inte ge er 'ibadah till Satan, för han är en öppen fiende för er, utan att ge den till Mig istället, och det är den raka vägen?* (Koranen 36:60-61)

(iv) *De gjorde sina lärda män och präster till rabbs, trots att de inte blivit befallda att ge sin 'ibadah till någon annan än Allah.* (Koranen 9:31)

(v) *O ni som tror! Om ni verkligen har gjort er 'ibadah exklusiv för Oss, ät då utan tvekan av de rena och goda ting som Vi har skänkt er, och visa tacksamhet till Gud.* (Koranen 2:172)

I dessa verser är det ordet '*ibadah* som beordras att reserveras exklusivt för Gud den som innebär slaveri, underkastelse och lydnad, och innebörden är tydlig: män instrueras att avstå från att ge sin underkastelse och lydnad till *taghoot*, till Satan, till präster och rabbiner, och till sina fäder och förfäder, och att istället ge den till Allah ensam:

(i) *Säg: "Det är förbjudet för mig att ge min 'ibadah till dem ni kallar på istället för Gud. Klara tecken har jag fått från min Herre, och jag har också blivit befalld att böja mig för Herrens vilja över alla världar."* (Koranen 40:66)

(ii) *Och er Rabb har sagt: "Kalla på Mig, och Jag ska höra era böner [Detta betyder inte att alla böner nödvändigtvis kommer att besvaras på det sätt man önskar. Den Heliga Profeten sägs vid ett tillfälle ha sagt att ingen bön någonsin går till spillo. Antingen uppfyller Allah den, eller så skänker Han något bättre—kanske efter en tid—eller Han avvärjer någon skada eller katastrof istället. Det måste dock förstås att bönen måste handla om något gott. Det skulle vara höjden av depravering, till exempel, för någon vilseledd dåre att be att Allah gör det möjligt för honom att förföra en väns hustru eller att göra en stor vinst i en svartmarknadstransaktion, och så vidare. Och han kan definitivt inte ha någon rätt att känna sig otacksam mot Allah för att Han inte beviljar hans bön. Abu Asad Maududi.] - och för dem som går emot Mina bud, de kommer säkert att kastas in i helvetets eld."* (Koranen 40:60)

(iii) *Detta är Allah, er allas Rabb. All makt tillhör endast Honom, och vad gäller dem ni åkallar utöver Honom, så äger de ingen makt; om ni åkallar dem, hör de inte era böner, och om de kunde höra skulle de inte kunna svara, och på Domens dag kommer de bara att förneka er förknippning av dem med Gud!* (Koranen 35:13-14)

(iv) *Säg): "Ger ni er *'ibadah* till de andra än Allah, som varken har makt att skada eller hjälpa er, medan Allah ensam är den Allhörande, Allvetande."* (Koranen 5:76)

I dessa verser ligger betoningen på att göra '*ibadah* exklusivt för Allah, i meningen dyrkan, och det finns också bevis för att att skicka upp böner till någon annan också är en handling av *'ibadah*, medan de verser som föregår och följer de som citeras ovan talar om dessa påstådda gudar som behandlades som delägare med Allah i Hans *rububiyyah* i övernaturlig mening.

Därför borde det inte vara svårt för någon med ens det minsta förstånd att förstå att varhelst Koranen talar om 'ibadah av Allah, och det inte framgår av sammanhanget att det används specifikt i en av dess tre olika betydelser, så omfattar det alla tre, nämligen slaveri, underkastelse och dyrkan, t.ex.:

(i) *"Sannerligen, Jag är Allah; det finns ingen *ilah* förutom Jag; ge därför er *'ibadah* till Mig (ensam)."* (Koranen 20:14)

(ii) "*Detta är Allah, er Rabb; det finns ingen *ilah* förutom Han – Skaparen av allt som existerar; ge därför er *'ibadah* till Honom (ensam), och Han är den som tar hand om allt och dess behov."* (Koranen 6:102)

(iii) *Säg: "O människor, om ni tvivlar på vad min *deen* är, så låt det vara klart för er att jag inte ger min *'ibadah* till de andra än Allah, till vilka ni ger er istället, jag ger min till Allah, som låter er dö, och jag har blivit befalld att vara en av dem som tror (på Honom)."* (Koranen 10:104)

(iv) "*De som ni ger er *'ibadah* till, andra än Allah, de är inget annat än ting eller varelser som ni och era förfäder under felaktiga föreställningar har kommit att tro är investerade med gudomlighet. Allah själv har inte sänt ner något bevis för detta. All makt och riket tillhör endast Allah. Tydligt har Han fastställt att man inte får ge sin *'ibadah* till någon annan än Honom, och det (ensamt) är den raka vägen."* (Koranen 12:40)

(v) "*Och Allah ensam vet om de verkligheter som är dolda för människan; hos Honom ensam vilar den slutgiltiga beslutanderätten; ge därför er *'ibadah* till Honom, och sätt er tillit till Honom ensam."* (Koranen 11:123)

(vi) *Till Honom (ensam) tillhör allt som är framför oss, bakom oss eller däremellan; och din Rabb glömmer inte; Han är himlarnas och jordens Rabb och allt som är däremellan; ge därför din *'ibadah* till Honom ensam, och håll dig ståndaktig i sådan *'ibadah* ensam.* (Koranen 19:64-65)

(vii) *Så, den som önskar möta sin Rabb, låt honom då göra rättfärdiga handlingar och inte blanda ihop *'ibadah* av sin Rabb med någon annans*. (Koranen 18:110)

Det finns verkligen inte minsta anledning att tolka ordet *'ibadah* som används i dessa verser för att endast ha en av de tre betydelserna – dyrkan, slaveri eller underkastelse. Faktum är att Koranen lägger hela sin dawaah och sitt budskap i sådana verser som dessa och, uppenbarligen, är hela dess dawaah inget annat än att vårt slaveri, vår underkastelse och vår dyrkan alla ska vara för Allah, helt och hållet. Därför skulle en begränsning av betydelsen av termen i ovanstående verser till endast en av de tre innebära att man sätter en begränsning på Koranens *dawaah*, och det logiska resultatet av detta skulle vara att de som omfamnar den islamiska tron med en sådan begränsad förståelse av Koranens *dawaah* bara kommer att uppnå en undermålig efterlevnad av dess föreskrifter och förbli bristfälliga i sin *Iman*.

KAPITEL 4

DEEN

Användning och Betydelse

Liksom de tre termer som redan har behandlats, hade den fjärde och sista av de grundläggande Koraniska termerna, nämligen **deen*, olika konnotationer bland araberna, och deras användning av den och dess olika derivat kretsade kring ett eller flera av följande fyra grundläggande koncept eller relationer, nämligen:

1. Dominans eller maktutövning från någon med auktoritet;
2. Lydnad, tjänande eller dyrkan från den som underkastar sig auktoriteten;
3. Lagar, regler eller föreskrifter eller en kod som påläggs och måste följas i samband med den ovan nämnda relationen;
4. Att ställas till svars (för lydnad eller olydnad gentemot auktoriteten eller för efterlevnad eller bristande efterlevnad av dess föreskrifter), avkunna dom och uttala belöning eller straff.

Ordet hade dock ännu inte uppnått status som en formell term före Koranens uppenbarelse. Araberna hade inte särskilt klara uppfattningar om de involverade koncepten, och deras idéer i detta sammanhang var inte särskilt upphöjda, vilket är anledningen till att ordet inte hade funnit sin väg in i

terminologin hos någon systematisk och erkänd tankeskola. Det var i Koranen, uppenbarligen på grund av att ordet var särskilt lämpat för dess syfte, som det fick mycket tydliga och bestämda konnotationer, och det var denna aspekt som gjorde ordet till ett av de viktigaste i Koranens terminologi. I denna terminologi står det för hela livsordningen, vars sammansatta faktorer är:

1. Suveränitet och högsta auktoritet;
2. Lydnad och underkastelse till sådan auktoritet;
3. Det system av tanke och handling som etableras genom utövandet av denna auktoritet; och
4. Vedergällning utdelad av auktoriteten, med hänsyn till lojalitet och lydnad mot den, eller uppror och överträdelse mot den.

Och, som i andra fall, använder Koranen termen vid olika tillfällen i en eller flera av de ovanstående fyra betydelserna, men när avsikten är att antyda hela livsordningen, använder den den bestämda artikeln 'al' före ordet, så att det lyder 'al-Deen'. Exempel på sådana olika användningar är följande:

Första och Andra Betydelsen

*Det är Allah som har gjort jorden till en viloplats för er, och himlen till ett tak, och har gett er en form – och vilken mästerlig form det är! – och har försett er med rena och hälsosamma förnödenheter; sådan är Allah, er Herre. Ära vare Allah, världarnas Herre. Han är den Levande; det finns ingen gud utom Han; så vänd era böner till Honom, och gör er *deen* exklusiv för Honom. Prisad vare Allah, världarnas Herre.* (Koranen 64:65)

*Säg: "Jag har blivit befalld att ge min *'ibadah* till Allah, och göra min *deen* exklusiv för Honom, och att vara den första av Hans lydiga tjänare."… Säg (O Mohammad): "Det är Allah till vilken jag ger min *'ibadah*, och gör min *deen* exklusiv för Honom; (och vad gäller er,) ge er *'ibadah* till vem eller vad ni än vill ge den till (om ni inte lyssnar på mig utan vill fortsätta på era felaktiga vägar)." ... Och vad gäller dem som är försiktiga och visa nog att inte ge sin *'ibadah* till *taghoot*, och som vänder sig till Allah ensam, för dem (finns det säkert) goda nyheter.* (Koranen 39:11, 14, & 17)

*Sannerligen, Vi har sänt ner till dig Boken, med sanningen; gör därför din *deen* exklusiv för Allah, och ge din *'ibadah* till Honom ensam. Hör! *Deen* tillhör uteslutande Honom (och Honom ensam).* (Koranen 39:2-3)

*Och till Honom tillhör allt som finns i himlarna och på jorden, och *deen* är (rättmätigt) Hans ensam. Varför är det då så att ni fruktar andra som ni borde frukta Honom (ensam)?* (Koranen 16:52)

*Vill (de otroende) ha någon annan *deen* än Allahs, trots det faktum att alla varelser och ting i universum, frivilligt eller ofrivilligt, är underkastade Honom, och att det är till Honom de (alla) kommer att återvända?* (Koranen 3:83)

*Och de blev inte befallda något annat än att ge sin *'ibadah* till Allah, och göra deras *deen* exklusiv för Honom (och Honom ensam).* (Koranen 98:5)

I alla ovanstående exempel har ordet använts för att beteckna att den Högsta auktoriteten enbart tillhör Allah, ett tyst erkännande av detta faktum, och fullständig, ovillkorlig lydnad och underkastelse till den auktoriteten. Att göra sin **deen** exklusiv för Allah innebär att man inte ska behandla någon annan än Allah som den som har den yttersta auktoriteten, domänen och herraväldet över universum, och att man ska göra sin lydnad och underkastelse exklusiv för Honom så att det inte finns någon association med någon annan i detta avseende. Det som krävs är att det inte ens ska finnas den minsta antydan om association med och behandling av någon annan som suverän eller auktoritet, och att denne skulle ha rätt till lydnad och underkastelse som en oberoende rättighet. [Implikationen här är att all underkastelse till någon annan än Allah endast ska vara i enlighet med och i överensstämmelse med den lydnad och underkastelse som uteslutande tillhör Honom, och med noggrann hänsyn till de gränser som Han föreskriver. Allt som görs av en son i lydnad mot sin far, av en hustru i lydnad mot sin make, av en slav eller tjänare i lydnad mot sin herre, och alla andra former av lydnad, utgör, oavsett relationens natur, om det sker i enlighet med Allahs föreskrifter och inom de gränser Han har fastställt, praktisk underkastelse till Honom, och sådana handlingar är **'ibadah**. Om de dock inte uppfyller detta kriterium, och lydnaden ges till någon som om det var hans oberoende rätt, då är det synd och ett uppror mot Allahs föreskrifter. I en stat grundad och styrd enligt Hans lag, är det varje muslims religiösa plikt att lyda staten och dess befallningar. Om den inte är så grundad och styrd, då är det en synd att lyda. A. A. Maududi]

Den tredje betydelsen

*Säg: "Om ni har några tvivel om detaljerna, giltigheten eller rationaliteten i min *deen*, låt det då bli känt för er att jag inte ger min *'ibadah* till någon annan*

*än Allah, Han som (ensam har makt i detta avseende) låter er dö, och jag har blivit befalld att vara en av de troende (på Honom) och att sätta mitt uppförande och kurs helt och hållet enligt *Deen* och inte bli en av dem som associerar andra med Allah."* (Koranen 10:104-105)

*Auktoritet vilar hos Allah ensam. (Och) Han har befallt att vi inte ska ge vår *'ibadah* till någon annan än Honom; detta är *Deen*, rätt och riktig.* (Koranen 12:40)

*Och till Honom tillhör alla som är i himlarna och på jorden. Alla är underkastade Honom,... Han har framställt för er en liknelse från er egen erfarenhet. Är någon av era slavar en partner med er i de förmåner Vi har skänkt er? Gör ni dem till jämlika partners i ert ägande av era ägodelar?... Sanningen är att dessa vilseledda människor följer sina egna felaktiga och grundlösa föreställningar, idéer och begär utan riktig kunskap... Så vänd ditt ansikte rakt mot *Deen*, och följ den naturliga vägen som Allah menat för människan* [Det som menas är att det är Allah ensam som har skapat människan och försett henne med försörjning och andra av hennes behov, att det inte finns någon gud utom Han, och att Han ensam är människans Mästare och den enda auktoritet som rättmätigt förtjänar hennes dyrkan. Därför skulle det vara i enlighet med detta naturliga faktum att människan borde tro och bete sig som endast Allahs skapelse och tjänare, och inte någon annans. A.A. Maududi]*. Det är inte rätt att störa Allahs plan. Detta är den rätta och riktiga *Deen*, och ändå är det många människor som inte vet detta.* (Koranen 30:26, 28-30)

*Äktenskapsbrytaren och äktenskapsbryterskan, låt dem båda få hundra piskrapp vardera, och låt inte medkänsla övervinna er i en fråga som rör Allahs *Deen** [Äktenskapsbrott i islam är handlingen att utföra en sexuell handling mellan en man och en kvinna som inte är gifta med varandra. Att det skett med ömsesidigt samtycke mildrar inte brottet. Det straff som föreskrivs här gäller personer som är ogifta. I fallet med en gift person (som skulle ha mindre skäl att begå äktenskapsbrott), är straffet att han eller hon ska stenas till döds, och det finns kategoriska order om att detta ska ske offentligt och bevittnas av en folkmassa (för att tjäna som en lärdom för andra). Faktum är att alla kroppsliga straff enligt Shari'ah ska utföras offentligt. Det finns mycket mer psykologi i detta än i alla skrifter från dem som fördömer prygel eller dödsstraff i mänsklighetens namn. Abu Asad Maududi]. (Koranen 24:2)

*Enligt Allahs skrift har antalet månader alltid varit tolv på ett år, från den dag Han upprättade himlarna och jorden; av dessa (tolv) är fyra heliga; detta är den sanna och raka *deen* (sedvänjan).* (Koranen 9:36)

Och så gjorde de som de associerade med Allah det till synes lovvärt i mushrikeens [Det vill säga, folket skyldigt till *shirk*, associerandet av andra med Gud. A.A. Maududi] *ögon att döda sina barn för att leda dem till deras egen förstörelse och orsaka förvirring i deras *deen*.* (Koranen 6:138)

*Har de tagit några människor som partners (med Allah) som föreskriver sätt för dem i form av *deen*, för vilka de inte har fått någon tillåtelse från Allah?* (Koranen 42:21)

*För er, er *deen*, och för mig min egen*. (Koranen 109:6)

I alla dessa verser har ordet **deen** använts för att betyda lag, regler eller föreskrifter, ***shari'ah*** eller uppförandekod, eller det system av tanke och handling som en person ansluter sig till och lever efter. Om den slutgiltiga auktoriteten för lagen eller koden, etc., som följs är Gud själv, då är den personen iakttagande av Allahs ***deen***; om det härrör från en monarks befallningar, då är han i monarkens ***deen***; om det föreskrivs av några präster eller religiösa ledare, då är han iakttagande av deras ***deen***; och om det har fastställts av familjen, klanen, stammen eller den nationella samhällskroppen, då följer han deras ***deen***. Med andra ord är den grundläggande, kritiska faktorn för vilken ***deen*** en person följer den slutgiltiga auktoriteten som ansvarar för den.

Den fjärde betydelsen

Sannerligen, det som ni blivit lovade (det vill säga livet efter döden) är sant, och (uppgörelsen och domen och vedergällningen) måste verkligen inträffa. (Koranen 51:5-6)

*Har du lagt märke till personen som förnekar *Deen* (livet efter döden)? Det är han som föraktar föräldralösa, och inte uppmuntrar människor att ge mat till de behövande och fattiga.* (Koranen 107:1-3)

*Och vad vet du om *Deens dag*? Ja, vad (litet) vet du om *Deens dag*. Det är den dagen då ingen människa ska kunna vara till någon tjänst för en annan,*

den dag då all makt och rättskipning påtagligt kommer att vara i Allahs händer. (Koranen 82:17-19)

Uppenbarligen har ordet i dessa verser använts för att antyda både den slutliga uppgörelsen när människor kommer att ha återuppväckts från de döda samt belöningen eller straffet som följer.

Som en omfattande term

I de exempel som ges ovan har ordet använts mer eller mindre i de fyra olika betydelser som araberna använde det i före islams ankomst. Det återstår att ge några exempel på dess användning för att betyda en hel livsstil där en person ger sin underkastelse och lydnad till någon som han betraktar som den slutgiltiga auktoriteten, formar sitt beteende enligt de gränser, lagar och regler som föreskrivs av den varelsen, vänder sig till honom för erkännande, ära och belöning för lojal tjänst, och fruktar vanäran eller straffet som kan följa om han brister i sin del. Det finns kanske inget ord i terminologin för något land eller något folk – förutom muslimer – som omfattar alla dessa faktorer. Ordet "stat" som används i vår egen tid närmar sig till viss del denna innebörd, men även detta ord saknar de mycket bredare konnotationer som skulle kunna jämföras med ordet **Deen**. Exempel på Koranens användning av **deen** i denna omfattande mening är följande:

*Bekämpa de människor som inte tror på Allah, inte på Domens dag, och som inte behandlar som förbjudet det som har förbjudits av Allah och Hans Profet, och som inte gör den sanna *deen* till sin *deen*; bekämpa dem tills de beslutar att underkasta sig och går med på att betala *jizya**
[Detta var en skatt som alla icke-muslimer betalade, som underkastade sig islamiskt styre och därför var berättigade till dess beskydd. Dess pålagor var lätta och betalades endast av de som var kapabla att bära vapen och hade medel att betala. I gengäld var de befriade från militärtjänstgöring, som är obligatorisk för muslimerna. Abu Asad Maududi] (Koranen 9:29)

Här omfattar ordet **deen** uppenbarligen tron på Allah som den Högsta Auktoriteten och underkastelse och lydnad till Honom som ett logiskt krav som följer av ett sådant erkännande, återuppväckelsen efter döden och att ställas till svars, att avkunna dom och genomföra belöning eller straff, samt den kod som föreskriver vad som är tillåtet och förbjudet. Efter att ha beskrivit dessa fyra faktorer anklagar Koranen de berörda människorna för att inte göra den sanna **deen** till deras **deen**.

*Och Farao sade: Låt mig att döda Musa, och låt honom sedan kalla på sin Rabb (för att rädda honom). (Jag måste döda honom för) jag är mycket rädd att han skulle kunna förändra er *deen* eller störa freden i landet*. (Koranen 40:26)

I ljuset av alla detaljer som finns i Koranen om vad som hände mellan...

Farao och Hazrat Musa (må frid vara över honom) visar tydligt att ordet **deen** som används här inte bara står för "*religion*" utan också omfattar hela den politiska, sociala och kulturella strukturen. Faraos påstående var att om Hazrat Musa (må frid vara över honom) lyckades med sitt uppdrag, skulle det innebära en revolutionär förändring där den rådande livsstilen med Farao som den yttersta auktoriteten, tillsammans med alla lagar, regler och seder, skulle ryckas upp med rötterna. Antingen skulle en helt ny livsstil ta dess plats på helt nya grunder, eller så skulle ingen ny livsstil etablera sig alls och landet skulle falla offer för anarki.

*När det gäller Allahs plan för människan, är den enda *deen* för henne "islam" och ingen annan.* (Koranen 3:19)

*Och den som söker någon annan *deen* än islam, den ska aldrig accepteras.* (Koranen 3:85)

*Det är Han – Allah – som sände sin Budbärare med den sanna vägledningen, och med den sanna *deen* för att göra den segerrik över andra *deens*, oavsett vilken irritation detta kan orsaka dem som associerar andra med Honom.* (Koranen 9:33)

*Och fortsätt kampen mot dem tills allt ont är effektivt utplånat och den enda *deen* som råder är Allahs *deen* och ingen annan.* (Koranen 8:39)

*När Allahs hjälp anländer, och segern uppnås, och du ser människor ansluta sig till Allahs *deen* i skaror, prisa då din Rabb och be Honom om förlåtelse, för Han är den Oftaförlåtande.*
[Kanske den mer korrekta översättningen än den jag valt är: när Allahs speciella hjälp anlände och segern uppnåddes, är det din plikt att prisa din Rabb (som sände hjälpen och gav dig segern) och att söka förlåtelse från Honom (för eventuella brister du kan ha begått ovetande); Sannerligen, Han är den Oftaförlåtande. Abu Asad Maududi] (Koranen 110:1-3)

I alla dessa verser står ordet *_Deen_* för den kompletta livsstilen, inklusive människans trosuppfattningar, hennes moraliska principer och hennes beteende i alla delar av livet.

I de två första verserna sägs det att den rätta och riktiga livsstilen, avsedd av Gud för människan, är den som grundas på lydnad till Honom och överensstämmelse med Hans lagar. Varje annan livsstil, baserad på någon annans påstådda rätt till högsta auktoritet och underkastelse till den, har ingen plats i Allahs plan för människan och är därför helt oacceptabel för Honom. Och detta är bara naturligt. Människan är Guds skapelse och lever i Hans domän, och Gud är hennes Mästare och Försörjare. Hur kan då Gud förväntas samtycka till att människan spenderar sitt liv i lydnad till någon annan som också är Hans skapelse och beroende av Honom, och ser till den personen för vägledning?

Den tredje versen förkunnar att Allah sände Sin Budbärare (må frid vara över honom) med den sanna *_Deen_*, den livsstil som Han avsett för människan, känd som islam, och det var profetens primära uppdrag att göra denna *_Deen_* segerrik och triumferande över alla andra sätt att leva.

I den fjärde versen har de troende beordrats att bekämpa alla icke-troende tills allt ont – det vill säga varje tankesystem, tro och handling som inte är baserat på erkännandet av Allah som den Högsta Auktoriteten, och som därför för evigt kommer att förbli källan till all oenighet och oro – har utplånats, och hela mänskligheten antar den godkända livsstilen, Allahs *_Deen_*.

Den femte versen uppenbarades efter 23 år av långvarig kamp när den islamiska revolutionen hade övervunnit allt motstånd i Arabien, när islam hade etablerat sig och blivit universellt accepterad som ett system av tro, tankar, moral, kultur etc., i alla dess detaljer och i alla delar av livet, och delegation efter delegation från alla delar av landet anlände för att svära trohet till den, och den Heliga Profeten (må frid vara över honom) bevittnade därmed fullbordandet av sitt uppdrag. Efter att ha hänvisat till detta, går versen vidare och uppmanar profeten (må frid vara över honom) att inte låta några känslor av fåfänga eller stolthet uppstå i hans sinne och få honom att känna att framgången var tack vare honom själv. Allah, allas *Rabb*, och även profetens *Rabb* (må frid vara över honom), är ensam fri från alla brister och fel och fullständig och perfekt i alla avseenden.

Därför tillkommer all ära för framgången som krönte profetens ansträngningar rättmätigt endast Honom, och profeten bör prisa Honom och uttala Hans

lovord och be om förlåtelse för eventuella brister som kan ha inträffat under hans 23 år långa tjänst inför sin Herre.
[Må Allahs välsignelser och frid vara över denna mest fromma och perfekta av människor, den som ber för oss inför Allah på Domens dag! Må Allah förlåta översättaren för eventuella brister eller fel i detta ödmjuka försök att presentera Hans *_Deen_*. Abu Asad Maufudi.]